

Skatteutskottets yttrande 2022/23:SkU1y

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2023

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över avsnittet Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor i regeringens proposition 2022/23:1 Budgetpropositionen för 2023 samt de motioner som har väckts med anledning av detta. Utskottet yttrar sig även över fyra propositioner med följdmotioner som bereds inom ramen för budgetärendet med förslag på ändringar i skattelagstiftningen.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (S, V, C, MP) och ett särskilt yttrande (SD).

Sammanfattning

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken, tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram i de propositioner som bereds inom ramen för ärendet och har ingen invändning mot de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisar. Utskottet tillstyrker också beräkningen av statens inkomster för 2023 och de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2024 och 2025.

Utskottets ställningstaganden innebär bl.a. följande ändringar på skatteområdet fr.o.m. den 1 januari 2023.

Utskottets ställningstagande innebär ett instämmande i följande bedömningar och tillstyrkande av bl.a. följande ändringar på skatteområdet under 2023:

- Jobbskatteavdraget förstärks för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år.
- Reseavdraget behålls i sin nuvarande form med förstärkningar för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor och den nya avståndsbaserade modellen för skattelättnad för arbetsresor införs inte.

- Det schablonbelopp som får dras av för kostnader för arbetsresor med egen bil höjs till 2 kronor och 50 öre per kilometer.
- Avdraget för drivmedel vid arbetsresor med förmånsbil föreslås höjas till 1 krona och 20 öre per kilometer med undantag för förmånsbilar som helt drivs med elektricitet, för vilka rätten till avdrag i fortsättningen föreslås uppgå till 95 öre per kilometer.
- Det belopp som får dras av för kostnader för resor med egen bil i tjänsten och i näringsverksamhet höjs till 2 kronor och 50 öre per kilometer.
- Avdraget för drivmedel vid resor med förmånsbil höjs till 1 krona och 20 öre per kilometer med undantag för förmånsbilar som helt drivs med elektricitet för vilka rätten till avdrag även fortsatt ska uppgå till 95 öre per kilometer.
- Det belopp som får dras av för kostnader för hemresor med egen bil höjs till 2 kronor och 50 öre per kilometer.
- Avdraget för drivmedel vid hemresor med förmånsbil höjs till 1 krona och 20 öre per kilometer med undantag för förmånsbilar som helt drivs med elektricitet för vilka rätten till avdrag även i fortsättningen ska uppgå till 95 öre per kilometer.
- Subventionsgraden för installation av solceller höjs från 15 procent till 20 procent.
- Det bör införas en tillfällig skattefrihet för förmån av laddel på arbetsplatsen till egen bil eller förmånsbil.
- Avfallsförbränningsskatten avskaffas genom att lagen om skatt på avfall som förbränns upphävs.
- Skattenedsättningen för energiskatt på elektrisk kraft som förbrukas i datorhallar slopas.
- Det införs tillfälligt sänkt skatt på drivmedel och sänkt skatt på bränslen i viss värmeproduktion.
- Det införs tydligare och enklare regler för begagnade varor.
- Mervärdesskatten på reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne bör höjas från 6 procent till 12 procent.

Innehållsförteckning

Utskottets överväganden.....	4
Riktlinjer i skattepolitiken	4
Sänkt skatt för personer över 65 år som arbetar	16
Bibehållet reseavdrag med vissa förstärkningar för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor	17
Förstärkt skattereduktion för installation av solceller.....	20
Tillfällig skattefrihet för förmån av laddel på arbetsplatsen	22
Jobbskatteavdrag	23
Skiktgräns.....	24
Skattereduktion för sjukersättning och aktivitetsersättning	25
Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden.....	26
Husavdrag (rut- och rotavdrag)	27
Personoptioner.....	28
Förmån av fri cykel	30
Skattereduktion för medlemsavgifter	31
Skattereform	32
Avdrag för ränteutgifter.....	33
Utdelning och kapitalvinster till delägare i fåmansföretag	34
Investeringsparkonto.....	37
Kapitalbeskattning, arvs- och gåvobeskattning m.m.	38
Fastighetsskatt m.m.	41
Skogsavdrag m.m.	42
Avskaffad avfallsförbränningskatt	44
Slopad skattenedsättning för datorhallar	45
Slopad koldioxidskatt på bränsle i kraftvärme- och värmeverk inom EU ETS	46
Tillfälligt sänkt energiskatt på bensin och diesel samt följdändringar för lågbeskattad olja	48
Tillfälligt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk	50
Ingen BNP-indexering av kemikalieskatten	51
En enklare och tydligare kemikalieskatt.....	52
Övriga motionsförslag om miljö- och energiskatter	54
Höjd skatt på alkohol och tobak	60
Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer	62
Höjd omsättningsgräns för mervärdesskatt.....	63
Stärkta förutsättningar för kontroll i F-skattesystemet	64
Nya krav på betaltjänstleverantörer att lämna uppgifter	66
Utvärderingen av utjämningsordningen med Danmark	67
Lagförslag.....	68
Offentliga sektorns skatteintäkter	69
Avvikande meningar.....	71
1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2023 (S)	71
2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2023 (V).....	72
3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2023 (C).....	75
4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2023 (MP).....	78
Särskilt yttrande	80
Skattefrågor i budgetpropositionen för 2023 (SD)	80

Utskottets överväganden

Riktlinjer i skattepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning av inriktningen av skattepolitiken och föreslår att Socialdemokraternas, Vänsterpartiets, Centerpartiets och Miljöpartiets förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP) samt det särskilda yttrandet (SD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 1) att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Sverige befinner sig i en utmanande ekonomisk miljö. Hög inflation och stigande räntor pressar hushåll och företag. Svensk ekonomi bedöms vara i en lågkonjunktur 2023. Samtidigt är arbetslösheten i Sverige hög i jämförelse med andra europeiska länder. Det gäller särskilt för utrikes födda som under lång tid stått utanför arbetsmarknaden. Prognosen för svensk ekonomi är dyster, och det finns betydande risker för att utvecklingen blir sämre. Det är därför viktigt att den svenska finanspolitiken är väl avvägd både i förhållande till behovet av att få ned den höga inflationen och för att kunna hantera nedgången i ekonomin.

Regeringen avser att reformera de skatter eller övriga regleringar som bidragit till att driva upp de svenska kostnadsnivåerna, inte minst vad gäller transportkostnaderna. Samtidigt ska regeringen främja elektrifiering och användandet av fossilfria bränslen. Andra styrmedel för att minska utsläppen från transportsektorn ska utredas. Regeringen avser också att säkerställa ett tillfälligt högkostnadsskydd, där s.k. flaskhalsintäkter som betalats av Sveriges elkonsumenter återförs till elkonsumenterna.

Den ekonomiska politiken behöver återigen fokusera på strukturellt riktiga reformer som ger långsiktigt högre sysselsättning och produktivitet. Arbetslinjen behöver återupprättas. Under mandatperioden ska skatten för framför allt låg- och medelinkomsttagare sänkas för att öka incitamenten att arbeta och därmed öka antalet arbetade timmar i ekonomin.

För att fler ska komma i arbete behöver även fler företag starta och växa i Sverige. Regeringen vill lägga en grund för högre tillväxt genom att tydligt förbättra förutsättningarna för konkurrens, investeringar, innovation, forskning och entreprenörskap. Ett arbete inleds för att systematiskt minska företagens kostnader för administration.

I budgetpropositionen presenteras en tillfällig krispolitik för vissa transporter. Rysslands invasion av Ukraina har i kombination med den svaga svenska kronan fått orimliga effekter för dem som är beroende av bensin- eller dieslbilar. Därför avser regeringen att föreslå att skatten på drivmedel sänks tillfälligt under tre år med 1 krona vid pump fr.o.m. den 1 januari 2023. Nivån på drivmedelsskatterna ska årligen analyseras och kan förändras om prisläget motiverar det. Om världsmarknadspriset är lägre och den tillfälliga sänkningen av reduktionspliktens bana fått avsedd effekt kan den tillfälliga sänkningen av skatten alltså upphöra redan under 2024 eller 2025. Vidare föreslår regeringen att den tillfälligt utökade nedsättningen av skatt på diesel som används i arbetsmaskiner m.m. inom bl.a. jord- och skogsbruket förlängs under hela 2023. Regeringen kommer även att verka för att skatten på diesel för jord-, skogs- och vattenbruk ska ligga på EU:s miniminivå under 2024 och 2025.

För att sysselsättningsgraden ska öka varaktigt krävs att det lönar sig bättre att arbeta. Därför är det prioriterat att skatten på arbete sänks under mandatperioden. Regeringen kommer att verka för att skatten på arbete blir lägre och att incitamenten att jobba och utbilda sig blir starkare, inom ramen för hållbara offentliga finanser. Den statliga skatten ska minska om det finns finansiellt utrymme.

Jobbskatteavdraget för äldre föreslås i denna proposition förstärkas fr.o.m. 2023. Regeringen är också beredd att vid behov vidta ytterligare åtgärder på arbetsmarknadsområdet under mandatperioden om läget på arbetsmarknaden försämras.

Dagens reseavdrag underlättar för den som pendlar längre sträckor till sitt arbete eller överväger att göra det. Reseavdragssystemet ska därför värnas och förstärkas. Regeringen kommer att föreslå att riksdagens beslut tidigare under 2022 om att införa en ny modell för skattelättnad för arbetsresor inte genomförs och att milersättningen i stället höjs kraftigt inom det befintliga reseavdragssystemet.

Strukturella reformer på den svenska arbetsmarknaden och i bidragssystemen krävs för att minska antalet människor som är beroende av bidrag och för att fler ska komma i arbete och arbeta mer. En stor bidragsreform ska genomföras under mandatperioden som ska göra det mer lönsamt att gå från bidrag till arbete och egen försörjning. Det ska ske dels genom lägre skatt på arbete för framför allt låg- och medelinkomsttagare under mandatperioden, dels genom införandet av ett bidragstak som gör att den som kan arbeta aldrig sammantaget kan få högre inkomster från bidrag än genom eget arbete.

Regeringen avser även att inleda ett arbete med att långsiktigt förbättra näringslivets förutsättningar. Skattelättnader och förenklingar med tydlig inverkan på entreprenörskap, småföretagande, forskning och investeringar kommer att vara särskilt viktiga för att skapa ett mer gynnsamt skatteklimat.

Regeringen avser att under mandatperioden föreslå att skatten på sparande sänks genom att en grundnivå på 300 000 kronor på investeringssparkonto görs skattefri.

Avfallsförbränningsskatten har försvagat lönsamheten för kraftvärme i Sverige och riskerar på sikt att leda till en minskad kraftvärmeproduktion. Regeringen föreslår därför att avfallsförbränningsskatten avskaffas. Dessutom kommer regeringen att föreslå att produktionen av värme i kraftvärme- och värmeverk inom EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS) befrias från koldioxidskatt.

Även andra kraftkällor och åtgärder har betydelse för elförsörjningen i landet. När det gäller solceller ska kraven på bygglov för integrerade solceller ses över, och regeringen kommer att föreslå höjd subventionsgrad för solceller inom ramen för skattereduktionen för installation av grön teknik. Regeringen föreslår även ett stöd för el- och energieffektiviserande åtgärder i småhus med låg energiprestanda samt slopad nedsättning av energiskatten på el för datorhallar för att stimulera en effektivare elanvändning även i den sektorn.

För att underlätta omställningen till en fossilfri fordonsflotta och gynna arbetsresor med laddbara bilar, kommer regeringen att föreslå ett tillfälligt undantag från beskattning av förmån av laddel på arbetsplatsen.

För att få bättre kontroll över vilka som befinner sig i Sverige olovligt och för att bekämpa välfärdsbrottsligheten och den organiserade kriminaliteten är det viktigt att staten stärker kontrollen över folkbokföringen. Fusk med folkbokföringsuppgifter är ofta ett led i den organiserade brottsligheten. Felaktiga folkbokföringsuppgifter används av kriminella för att bl.a. tillskansa sig välfärdsförmåner och bidrag. En stärkt folkbokföring ger staten bättre förutsättningar att bekämpa brott, hindra framväxten av utanförskap och bygga upp viktig kunskap i arbetet med att motverka problem som exempelvis trångboddhet. Regeringen avsätter därför medel för att förbättra folkbokföringen genom en folkräkning. Skatteverkets riktade kontroller i områden där risken för felaktig folkbokföring bedöms vara stor är en viktig del av satsningen.

Regeringen avser att vidta ett antal åtgärder för att minska statens utgifter. För att värna legitimiteten i och förtroendet för välfärdssystemen och andra offentliga stödsystem är det avgörande att utbetalningar enbart görs till personer som är berättigade till stöd. Regeringen prioriterar att stärka myndigheternas arbete med att minska de felaktiga utbetalningarna från offentliga stödsystem och att motverka skattefusk.

Motionerna

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2022/23:2074 av Magdalena Andersson m.fl. (S) yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

I Socialdemokraternas Sverige finansieras välfärd och trygghet tillsammans. De senaste åren har inneburit stora prövningar för gemensamma åtaganden. Pandemin, kriget i Europa och den grova brottsligheten är kriser som vi enligt Socialdemokraterna behöver ta oss an tillsammans. Kriserna vittnar om att vårt Sverige kan bättre. Behoven i Sverige växer samtidigt som

inflationen leder till kostnadsökningar i välfärden. För att den gröna industriella revolutionen ska fortsätta krävs en fortsatt kraftsamling från samhället.

Steg för steg vill Socialdemokraterna öka legitimiteten för skattesystemet genom att säkerställa att välfärden och tryggheten finansieras efter bärkraft, samtidigt som vi försvårar för skattefusk och skatteundandragande.

För att bygga vårt Sverige bättre behövs en stabil och långsiktig finansiering av gemensamma åtaganden, och förstärkningen av försvaret behöver bäras rättvist. När Sverige dessutom befinner sig i en inflations-ekonomi, där de ökade kostnaderna redan syns på en allt skralare matsedel i skolan och på äldreboendet, blir finansiering än mer nödvändig. Flera av Sverigedemokraternas och regeringens skattesänkningar går inte att prioritera framför behovet av finansiering och avvisas därför av Socialdemokraterna.

Regeringen höjer skiktgränsen för statlig skatt kraftigt vid årsskiftet och höginkomsttagare får därmed en skattesänkning på mer än 10 000 kronor per år med den högerkonservativa regeringens och Sverigedemokraternas budget. Socialdemokraterna vill pausa uppräkningsgränsen för 2023. Skiktgränsen för 2023 föreslås därmed uppgå till 540 700 kronor.

Skatteflyktan för personer med sjuk- och aktivitetsersättning bör avskaffas.

I maj fanns en majoritet för ett reformerat reseavdrag för att göra det enklare och färdmedelsneutralt och för att det ska vara anpassat för att människor ska kunna bo och jobba i hela landet. Reformeringen av avdragets utformning hade behövt följas av en förstärkning av ersättningarna i budgeten, där Socialdemokraterna hade velat höja den övre avståndsgränsen i systemet från 80 till 120 kilometer och höja schablonbeloppet från motsvarande 18 kronor och 50 öre till 25 kronor per mil.

Ett tillfälligt förhöjt rotavdrag bör införas för samtliga energieffektiverande åtgärder som föreslås i regeringens budget och för installation av solceller. För att inte spä på problemen med brist på kvalificerad arbetskraft i sektorn som riskerar att driva upp priserna sänker Socialdemokraterna samtidigt i sin budgetmotion subventionsgraden för övriga rotarbeten och för installation av solceller i det gröna avdraget.

För att minska möjligheten för utländska aktieägare att skatteplanera för att undvika svensk källskatt på utdelning föreslår Socialdemokraterna att inlösenaktier, inlösenrätter och säljrätter som tilldelas i inlösen- och återköpsförfaranden behandlas som utdelning vid tilldelningen. De skattemässiga skillnader som har funnits vid kontant utdelning och inlösen- och återköpsförfaranden undanröjs genom förslaget.

Skatteverket bör få bättre rättsliga förutsättningar för att på ett mer effektivt sätt kunna följa upp dem som har godkänts för F-skatt.

Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på utformning av en ny beredskapsskatt, där ett första rimligt steg som en del av en sådan lösning vore att titta på 3:12-reglerna inför 2024.

I Socialdemokraternas budgetmotion införs en BNP-indexering av kemikalieskatten.

Socialdemokraterna avvisar regeringens förslag till tillfälligt sänkt energiskatt på bensin och diesel samt följdändringar för lågbeskattad olja till förmån för en mer träffsäker tankrabatt.

Regeringens föreslagna höjning av mervärdesskatten på vissa reparationer avvisas.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Vänsterpartiet vill återupprätta det välfärdssamhälle som tidigare generationer har byggt upp och eftersträvar en samhällsutveckling med goda och jämlika förutsättningar för alla som bor och verkar i vårt land. Den ekonomiska politiken ska inriktas mot full sysselsättning och ekonomisk jämlikhet. Samtidigt måste klimatomställningsarbetet accelereras betydligt för att Sverige ska nå sina klimatmål.

Ojämligheten i Sverige har ökat sedan mitten av 1980-talet. En viktig orsak till de ökade klyftorna är hur det svenska skattesystemet utvecklats. Vänsterpartiet efterlyser en genomgripande skattereform som ska skapa ett enhetligt, rättvist och legitimt skattesystem som kan bidra till en långsiktig finansiering av välfärden.

En politik för hållbar tillväxt, ökad jämlikhet och full sysselsättning behöver understödjas av en hög kvalitet i välfärdstjänster och effektiva försäkringssystem. Skatterna fyller i detta hänseende flera viktiga funktioner. De ska vara en stabil finansiering av offentliga investeringar, utbildning och en aktiv arbetsmarknads- och näringspolitik. Därtill bör de jämna ut konsumtion och sparande mellan olika inkomstgrupper. Det svenska skattesystemet gav oss en gång skatteintäkter som var de högsta i världen relativt BNP. Det fanns en stark tilltro till möjligheten att göra skillnad tillsammans och en självklarhet att samhällsinvesteringar skulle finansieras gemensamt. Diskussionen om skatter var då hur de skulle tas ut rättvist, samhälls-ekonomiskt effektivt och med en bibehållen legitimitet för skattesystemet. Utgångspunkten för 1990-talets stora skattereform var hur man skulle ta ut mesta möjliga skatt med minsta möjliga påverkan på ekonomin i övrigt. Svaret på den svåra frågan om hur skatters påverkan på sparande, arbetsutbud, investeringar, riskvilja eller konsumtion skulle minimeras blev likformighet, neutralitet och enkelhet.

Skattekvoten har sänkts från 49,8 procent 1990 till 42,1 procent 2022, vilket motsvarar ca 440 miljarder kronor i mindre skatteinkomster varje år. Motiven har skiftat men övervägande karakteriserats av att slopandet eller sänkningen ska lösa det ena eller det andra samhällsproblemet. Det tydligaste exemplet är jobbskatteavdraget som infördes av alliansregeringen med början 2007, med motivet att arbetsutbudet skulle öka. Skattesänkningar som haft motivet att de ska öka investeringar och företagande är exempelvis slopandet av

förmögenhetsskatten samt den låga skatten på investeringssparkonton och på utdelning från onoterade bolag och fåmansbolag. Andra exempel på skatterabatter som ska gynna vissa branscher eller beteenden är nedsatt moms på kultur och livsmedel, nedsatt restaurangmoms, rut- och rotavdrag och inte minst en lång rad nedsättningar av arbetsgivaravgifter för olika ändamål.

Det finns dock inget stöd för att skatter gör mer skada än nytta. En stark tes är att skatt på arbete hämmar viljan att arbeta. Sverige har förhållandevis höga marginal- och deltagandeskatter på arbete.

En gång i tiden beskattades kapitalinkomster med 30 procent av avkastningen. Även fastigheter omfattades av denna skattenivå, via taxeringsvärden och fastighetsskatt. I dag finns ett sammelsurium av regler för att gynna olika former av kapitaläggande. Vänsterpartiet föreslår i denna budget ett första steg mot en mer enhetlig kapitalbeskattning.

Vänsterpartiet föreslår att det införs ett tak för sparande på investeringssparkonto (ISK). Sparande utöver taket ska beskattas med den vanliga skatten på kapitalinkomster, som i dag ligger på 30 procent. Vänsterpartiet föreslår att taket sätts till 2 miljoner kronor.

Vänsterpartiet vill se en reformering av 3:12-reglerna och föreslår bl.a. att skattesatsen på utdelningar och kapitalvinster höjs till den gängse kapitalskattesatsen på 30 procent.

Vänsterpartiet vill införa en arvs- och gåvoskatt, med ett stort fribelopp som gör att vanliga hushåll som äger sin bostad inte drabbas.

En statlig fastighetsskatt bör införas på villor med ett marknadsvärde på 9–10 miljoner kronor. Dagens begränsningsregel, som innebär att pensionärer inte ska behöva betala mer än 4 procent av sin inkomst i avgift, utökas till att omfatta alla inkomster.

Vänsterpartiet föreslår att en ny rättviseskatt på inkomster över 62 000 kronor per månad införs och att jobbskatteavdraget trappas av. Skatteflyktan föreslås slutas för alla inkomster, t.ex. sjuk- och rehabiliteringspenning, a-kassa och föräldraförsäkring. Detta innebär sänkt skatt för grupper med små ekonomiska marginaler. Skiktgränsen för statlig skatt föreslås förbli tillfälligt oförändrad.

Vänsterpartiet föreslår vidare att det genomförs en genomgripande skattereform som ska skapa ett enhetligt, rättvist och legitimt skattesystem som kan bidra till en långsiktig finansiering av välfärden.

Vänsterpartiet säger nej till ett kostnadsbaserat reseavdrag och nej till att enbart höja avdragen för resor med bil. Vänsterpartiet välkomnar den höjda ersättningen för resor till och från jobbet, men anser att dessa bör vara färdmedelsneutrala.

Vänsterpartiet säger nej till regeringens förslag om förstärkt jobbskatteavdrag för äldre.

Vänsterpartiet vill avskaffa rutavdraget men behålla rotavdraget under en fyraårsperiod, med sänkt tak, som en konjunkturåtgärd.

Vänsterpartiet vill att skattereduktion för avgiften till fackförening återinförs.

Ett annat område som behöver reformeras är ränteavdragen. Den stora delen av underskott av kapital utgörs av räntor på bostadslån. Innan den gamla fastighetsskatten avskaffades fanns det en logik med dagens ränteavdrag på 30 procent. Då gick det att hävda att även fastigheter beskattades med 30 procent via taxeringsvärden och fastighetsskatten. Det fanns en symmetri i beskattningen genom att kapitalinkomster beskattades med 30 procent samtidigt som man fick göra avdrag för kapitalutgifter med 30 procent. Vänsterpartiets förslag till ny fastighetsskatt är dock tämligen modest och den faktiska skattenivån i förslaget är inte i närheten av 30 procent. Det blir då rimligt att minska ränteavdragen. Vänsterpartiet föreslår att ränteavdragen trappas ned med 5 procentenheter under en treårsperiod. Vänsterpartiet väljer att tidigast börja avtrappningen 2025, eftersom många hushåll i dagsläget är pressade av stigande räntekostnader och hög inflation.

Vänsterpartiet vill anta en handlingsplan för att avveckla klimatskadliga subventioner. Vänsterpartiet anser att regeringens förslag om sänkt bensin- och dieselskatt ska avvisas. Vidare vill Vänsterpartiet införa en progressiv flygskatt. Vänsterpartiet vill även införa en avståndsbaserad skatt för gods-transporter på väg. Förutsättningarna för en geografiskt anpassad vägskatt för personbilar bör utredas.

Centerpartiet

Centerpartiet föreslår i partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sverige står inför svåra ekonomiska tider. Priser, räntor och arbetslösheten stiger. Allt fler får det allt svårare att ha råd att betala räkningar och att tanka bilen. Samtidigt fortsätter världens utsläpp att öka. I detta allvarliga läge krävs att politiken fokuserar på det som är viktigt på riktigt, att fler ska kunna få eller behålla ett jobb, att klara klimatomställningen och att ge människor i hela landet möjlighet att klara hushållsekonomin.

Centerpartiet anser att skattereduktionen för installation av grön teknik bör utvidgas ytterligare för att bidra till att lösa ett antal klimat- och miljörelaterade problem på ett effektivt sätt.

Energimyndigheten och Skatteverket bör ges i uppdrag att ta fram en lista på åtgärder utöver nyinstallation av värmepumpar i hus som i dag värms upp med direktverkande el som bör berättiga till skattereduktion.

Kravet om att reduktion för installation av system för lagring enbart beviljas för sådana installationer som avser lagring av egenproducerad el bör tas bort. Även lagring av sådan elenergi som inte är egenproducerad kan bidra till att förbättra effektbalansen och bidra till en jämnare belastning på elnäten. Regeringen bör därför återkomma med förslag om att detta krav slopas.

De senaste åren har reglerna för beskattning av personaloptioner blivit mer förmånliga. I budgetpropositionen för 2022 föreslogs att regelverket utvidgades till att omfatta företag med färre än 150 anställda, i stället för som

tidigare 50 anställda. Också gränsvärdet för högsta nettoomsättning eller balansomsättning föreslogs höjas. Även om förändringarna är ett steg i rätt riktning är de inte tillräckliga på längre sikt. Andra länder, som exempelvis Storbritannien, har tidigare lyckats få än mer generösa regler godkända inom ramen för EU:s statsstödsregler. Centerpartiet uppmanar därför regeringen att återuppta dialogen med kommissionen, för att få till stånd mer konkurrenskraftiga regler i fråga om exempelvis storleken på de företag som är berörda.

Centerpartiet har under lång tid förespråkat införandet av s.k. ingångsföretag, en företagsform där små enpersonsföretag, mikroföretag, ges möjlighet att välja att beskattas schablonmässigt baserat på sin omsättning. Denna beskattning skulle ersätta all form av övrig beskattning kopplat till företagandet, såväl inkomstskatt som mervärdesskatt.

Centerpartiet vill att regeringen skyndsamt analyserar och tar fram förslag om en höjd omsättningsgräns för mervärdesskatteplikt. Denna bör sättas till 150 000 kronor om det inte framkommer starka skäl som talar för att en annan nivå bör väljas.

Centerpartiet har under lång tid lyft behovet av att reformera skattereglerna för enskilda näringsidkare och handelsbolag. Den 1 september 2020 presenterades Utredningen om förenklade skatteregler för att underlätta och främja egenföretagande (SOU 2020:50). Utredningen innehåller ett huvudförslag och ett alternativförslag som sammantaget skulle ge vissa förenklingar för företag, men Centerpartiet kan konstatera att förslagen inte når tillräckligt långt. Förslagen är i huvudsak färdigutredda, men visst ytterligare beredningsarbete återstår innan ett genomförande är möjligt. Centerpartiet föreslår därför att ikraftträdandet ska vara den 1 januari 2024.

Det är av stor vikt för ett samhälle att ha ett regelsystem som underlättar generationsskiften och andra ägarskiften av företag. Centerpartiet vill därför att ett nytt stickårssystem införs, tentativt baserat på 70 procent av 1996 års taxeringsvärde, den 1 januari 2024.

Centerpartiet föreslår ett förenklat skogsavdrag och en förenklad återföring av skogsavdrag.

Centerpartiet anser att reseavdraget bör ersättas med en avståndsbaserad och färdmedelsneutral skattereduktion. Det nya förslaget behöver dock anpassas ytterligare för att rikta sig till personer som saknar kollektivtrafik och är beroende av bilen på landsbygden. Milersättningen inom dagens system för reseavdrag höjs, men enbart för människor som inte bor i storstäder.

Skatten på solel för eget bruk bör avskaffas och villkoren för att vara delägare i en gemensam solenergianläggning behöver göras mer förmånliga. För att finansiera andra utökningar av det gröna avdraget, särskilt till åtgärder som bidrar till energieffektivisering, anser Centerpartiet att förslaget om höjd reduktion för installation av solceller bör avvisas.

Centerpartiet föreslår att reglerna om förmån av fri cykel avskaffas.

Centerpartiet välkomnar förslaget om tillfällig skattefrihet för förmån av laddel på arbetsplatsen liksom förslaget om sänkt skatt för personer över 65 år som arbetar.

I budgetpropositionen för 2022 föreslog regeringen att det skulle införas en skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa. För att finansiera andra prioriterade reformer i denna budgetmotion, särskilt sådana som är ämnade att få fler i arbete, föreslås att denna skattereduktion avskaffas.

Centerpartiet avvisar regeringens förslag om avskaffad avfallsförbränningsskatt.

Centerpartiet avvisar vidare regeringens förslag om slopad koldioxidskatt på bränsle i kraftvärme- och värmeverk inom EU ETS.

I budgetpropositionen för 2021 föreslogs att den skattebefrielse för vissa biooljor som tidigare funnits skulle avskaffas. Centerpartiet anser att det, inte minst mot bakgrund av det ansträngda effektläget i södra Sverige, var olyckligt att biooljorna påfördes full skatt och föreslår i denna budgetmotion att skattebefrielsen återinförs.

Regeringens förslag om att sänka skatten på bensin och diesel är dåligt utformat. Centerpartiet har ett eget förslag till hur bilberoende hushåll på landsbygden delvis ska kunna kompenseras för de höga drivmedelskostnaderna. Av denna anledning föreslår Centerpartiet att regeringens förslag om tillfälligt sänkt energiskatt på bensin och diesel avvisas.

Centerpartiet var drivande i att sänka skatten på diesel som används inom jord-, skogs- och vattenbruk, inklusive att göra denna sänkning retroaktiv från årsskiftet. Centerpartiet välkomnar därför regeringens förslag om att förlänga nedsättningen, så att den gäller under hela 2023. Samtidigt är det viktigt för företagare inom de berörda branscherna att de får långsiktiga villkor och vet vad som gäller också framöver. Centerpartiet anser därför att nedsättningen av skatten på diesel som används inom jord-, skogs- och vattenbruk ska permanentas och att den snarast möjligt ska fasas över till den typ av jordbruksavdrag som beskrivs i SOU 2021:67.

Nedsättningen av energiskatt på naturgas och gasol avskaffas i Centerpartiets budgetförslag.

I proposition 2020/21:113 Utökad befrielse från energiskatt för egenproducerad el föreslogs flera välkomna höjningar av effektgränserna för skattebefrielse för egenproducerad el. Centerpartiet vill dock gå längre och helt avskaffa dessa effektgränser.

Miljöpartiet

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Trots höga utsläpp av växthusgaser per capita har Sverige drivit en internationellt sett väl ansedd klimatpolitik, med tydliga mål och effektiva reformer för att sänka utsläppen. Flera gånger har Sveriges klimatpolitik toppat globala kvalitetsrankningar. Sverige var bland de första länderna i världen att införa en koldioxidskatt, vilken har styrt hela ekonomin mot lägre utsläpp av växthusgaser. Nu ligger vi i täten för att undersöka möjligheterna

att införa klimatmål baserade på konsumtion i stället för nationsgränser, vilket skulle ge en betydligt mer rättvisande bild av vår påverkan på klimatet.

Sverige befinner sig just nu i ett ekonomiskt läge med flera utmaningar. Samtidigt har Sverige i grunden väldigt goda förutsättningar att ställa om – ekonomiskt, politiskt och institutionellt. Inflationen har snabbt nått nivåer som inte setts på länge, men inflationen spås sjunka tillbaka relativt snabbt. Trots att vi just lämnat en pandemi bakom oss har Sverige mycket goda statsfinanser och en rekordlåg statsskuld.

Miljöpartiet införde under sin tid i regering en skattereduktion för människor som bor på landsbygden. Nu vill Miljöpartiet utöka den skattereduktionen från dagens nivå till ca 4 000 kronor per person och år.

Vissa sektorer av samhället är extra svåra att ställa om. Det gäller inte minst transportsektorn och jordbruket. Utöver stora satsningar på anslagen till klimat, jordbruk och infrastruktur genomförs också ett antal förändringar på skatteområdet. Den största beräknade utsläppsökningen i regeringens budget orsakas av att man föreslår en sänkning av energiskatten på bensin och diesel. Miljöpartiet motsätter sig den skattesänkningen och återför skatten till tidigare nivåer.

Det färdmedelsneutrala reseavdrag som Miljöpartiet föreslog under sin tid i regeringen ska genomföras, med de justeringar av ersättningsbelopp och avståndsgränser som riksdagen föreslagit under 2022. För att hjälpa jordbruket att ställa om ersätts direkta fossila subventioner av diesel med ett generellt jordbruksavdrag.

Vi ser i dag enorma utmaningar i välfärden. Ekonomisk jämlikhet är en kollektiv nytta som vi alla tjänar på och som är tätt sammanlänkad med tillit både till andra människor och till samhällets institutioner i stort. Dessa utmaningar kräver att vi omfördelar mer pengar från dem som tjänar och äger mest till den gemensamma välfärd som vi alla drar nytta av. Därför föreslår Miljöpartiet ett antal skatteförändringar på inkomst- och kapitalsteattemrådet.

Miljöpartiet föreslår att det införs en högre skiktgräns för dem som betalar statlig skatt (värnskatt).

Miljöpartiet föreslår att den höjning av brytpunkten för statlig skatt som i normalfallet följer av ett justerat prisbasbelopp inte ska genomföras för 2023.

Miljöpartiet föreslår att reglerna för skattereduktionen för grön teknik, grönt avdrag, ändras så att även andelsägd förnybar el omfattas.

Miljöpartiet anser att den nya skatteflyfta som skapats mellan sjuka och arbetande snarast måste åtgärdas.

Kapitalskatten höjs i Miljöpartiets budgetförslag från 30 procent till 35 procent.

Investeringsparkonton befrias från beskattning för innehav upp till 50 000 kronor. Innehav som överstiger 1 miljon kronor på investeringsparkonton får höjd och progressiv skatt.

Utöver höjningar av kapital- och inkomstskatter höjs också spelskatten från 20 till 28 procent.

Miljöpartiet motsätter sig regeringens föreslagna sänkningar av koldioxid-skatten i kraftvärme- och värmeverk inom EU ETS och sänkningen av avfallsförbränningskatten.

Den lägre nivån för moms på reparationer ska vara kvar.

Ett hyberavdrag enligt den modell som föreslogs i budgetpropositionen 2022 bör införas.

Flygskatten dubbleras för samtliga avståndskategorier i Miljöpartiets budgetförslag.

En antibiotikaskatt bör införas på kött för att motverka dagens höga användning av antibiotika. Eftersom den gäller lika för importerat och svenskt kött kommer det att gynna den svenska djurhållningen som har jämförelsevis låga nivåer av antibiotika.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att prognosen för svensk ekonomi är dystert, och det finns betydande risker för att utvecklingen blir sämre. Därför välkomnar utskottet regeringens ambition att reformera de skatter eller övriga regleringar som bidragit till att driva upp de svenska kostnadsnivåerna, men också att regeringen avser att säkerställa ett tillfälligt högkostnadsskydd, där s.k. flaskhalsintäkter som betalats av Sveriges elkonsumenter återförs till elkonsumenterna.

För att fler ska komma i arbete behöver även fler företag starta och växa i Sverige. Regeringen vill lägga en grund för högre tillväxt genom att tydligt förbättra förutsättningarna för konkurrens, investeringar, innovation, forskning och entreprenörskap, vilket utskottet också välkomnar, tillsammans med ambitionen att systematiskt minska företagets administrativa kostnader.

Vidare konstaterar utskottet att Rysslands invasion av Ukraina i kombination med den svaga svenska kronan har fått orimliga effekter för dem som är beroende av bensin- eller dieslbilar. Det är därför rimligt att skatten på drivmedel sänks tillfälligt under tre år med 1 krona vid pump fr.o.m. den 1 januari 2023. Nivån på drivmedelsskatterna ska årligen analyseras och kan förändras om prisläget motiverar det. Den tillfälligt utökade nedsättningen av skatt på diesel som används i arbetsmaskiner m.m. inom bl.a. jord- och skogsbruket förlängs under hela 2023. Regeringen kommer även att verka för att skatten på diesel för jord-, skogs- och vattenbruk ska ligga på EU:s miniminivå under 2024 och 2025, vilket utskottet välkomnar.

För att sysselsättningsgraden ska öka varaktigt krävs att det lönar sig bättre att arbeta. Utskottet anser därför att det är prioriterat att skatten på arbete sänks under mandatperioden. Regeringen kommer att verka för att skatten på arbete blir lägre och att incitamenten att jobba och utbilda sig blir starkare, inom ramen för hållbara offentliga finanser. Den statliga skatten ska minska om det finns finansiellt utrymme.

Jobbskatteavdraget för äldre föreslås i denna proposition förstärkas fr.o.m. 2023. Regeringen är också beredd att vid behov vidta ytterligare åtgärder på

arbetsmarknadsområdet under mandatperioden om läget på arbetsmarknaden försämras.

Dagens reseavdrag underlättar för den som pendlar längre sträckor till sitt arbete eller överväger att göra det. Reseavdragssystemet ska därför värnas och förstärkas. Regeringen har föreslagit att riksdagens beslut tidigare under 2022 om att införa en ny modell för skattelättnad för arbetsresor inte genomförs och att milersättningen i stället höjs kraftigt inom det befintliga reseavdragssystemet (prop. 2022/23:18).

Strukturella reformer på den svenska arbetsmarknaden och i bidragssystemen krävs för att minska antalet människor som är beroende av bidrag och för att fler ska komma i arbete och arbeta mer. En stor bidragsreform ska genomföras under mandatperioden som ska göra det mer lönsamt att gå från bidrag till arbete och egen försörjning, dels genom lägre skatt på arbete för framför allt låg- och medelinkomsttagare under mandatperioden, dels genom införandet av ett bidragstak som gör att den som kan arbeta aldrig sammantaget kan få högre inkomster från bidrag än genom eget arbete.

Regeringen avser även att inleda ett arbete med att långsiktigt förbättra näringslivets förutsättningar. Utskottet delar regeringens bedömning att skattelättnader och förenklingar med tydlig inverkan på entreprenörskap, småföretagande, forskning och investeringar kommer att vara särskilt viktiga för att skapa ett mer gynnsamt skatteklimat.

Avfallsförbränningskatten har försvagat lönsamheten för kraftvärme i Sverige och riskerar på sikt att leda till en minskad kraftvärmeproduktion. Regeringen föreslår att produktionen av värme i kraftvärme- och värmeverk inom EU:s utsläppshandelssystem EU ETS befrias från koldioxidskatt.

Utskottet anser att det finns skäl att sänka köparens kostnad för att därigenom stimulera efterfrågan på solceller ytterligare, och regeringens förslag till höjd subventionsgrad för solceller inom ramen för skattereduktionen för installation av grön teknik välkomnas. Regeringen föreslår även ett stöd för el- och energieffektiviserande åtgärder i småhus med låg energiprestanda samt slopad nedsättning av energiskatten på el för datorhallar för att stimulera en effektivare elanvändning även i den sektorn.

För att underlätta omställningen till en fossilfri fordonsflotta och gynna arbetsresor med laddbara bilar föreslår regeringen ett tillfälligt undantag från beskattning av förmån av laddel på arbetsplatsen.

Utskottet konstaterar att regeringen avsätter medel för att förbättra folkbokföringen genom en folkräkning. Skatteverkets riktade kontroller i områden där risken för felaktig folkbokföring bedöms vara stor är en viktig del av satsningen.

Regeringen prioriterar att stärka myndigheternas arbete med att minska de felaktiga utbetalningarna från offentliga stödssystem och att motverka skattefusk.

Utskottet ställer sig därmed bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen har förordat och avstyrker följaktligen de aktuella motionsyrkandena.

I det följande går utskottet närmare in på de skatteförslag och bedömningar som ingår i de olika budgetalternativen.

Sänkt skatt för personer över 65 år som arbetar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om sänkt skatt för personer över 65 år som arbetar. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 2 (V).

Propositionen

Regeringen föreslår att jobbskatteavdraget förstärks för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år. Det görs genom att skattereduktion ges med ett belopp som motsvarar en större andel av arbetsinkomsterna än i dag. Skattereduktionen är helt utfasad för arbetsinkomster som överstiger ca 1 800 000 kronor per år.

Tanken vid införandet av jobbskatteavdraget var att det skulle vara högre för äldre för att ge starkare drivkrafter för denna grupp att stanna kvar på arbetsmarknaden. Sedan 2009 har emellertid det ordinarie jobbskatteavdraget förstärkts vid flera tillfällen, samtidigt som skattelättnaden för äldre inte har höjts. Denna omständighet, i kombination med att det ordinarie jobbskatteavdraget är indexerat, innebär att jobbskatteavdraget för äldre i dag är lägre än det ordinarie för personer med arbetsinkomster som överstiger ca 30 000 kronor per månad.

Dagens utformning av regelverket innebär att personer som vid 2023 års ingång har fyllt 65 år och som fortsätter att arbeta kan få ett sänkt jobbskatteavdrag med upp till 3 300 kronor vid övergången från det ordinarie jobbskatteavdraget till jobbskatteavdraget för äldre.

För att väga upp för de förstärkningar som har gjorts inom ramen för det ordinarie jobbskatteavdraget och samtidigt säkerställa en rättvis beskattning för personer som väljer att fortsätta arbeta efter 65 års ålder bör jobbskatteavdraget för äldre förstärkas. På så sätt utgör jobbskatteavdraget även i fortsättningen en relevant drivkraft för äldre att stanna kvar på arbetsmarknaden. Förstärkningen bör göras genom att skattereduktion ges med ett belopp som motsvarar en större andel av arbetsinkomsterna än i dag så att skatten inte höjs för dem som väljer att fortsätta arbeta efter 65 års ålder.

Förslaget innebär att skattereduktionen uppgår till 22 procent av arbetsinkomsterna upp t.o.m. 100 000 kronor. För arbetsinkomster som överstiger 100 000 men inte 300 000 kronor uppgår skattereduktionen till 15 000 kronor med tillägg på 7 procent av arbetsinkomsterna. För arbetsinkomster som överstiger 300 000 men inte 600 000 kronor blir skattereduktionen 36 000 kronor.

Avtrappningen för arbetsinkomster som överstiger 600 000 kronor lämnas alltså oförändrad, men eftersom den börjar från en högre nivå (36 000 kronor)

innebär förslaget ändå en skattesänkning på arbetsinkomster upp till ca 1 800 000 kronor per år. Förstärkningen innebär att jobbskatteavdraget för äldre åter kommer att vara större än det ordinarie jobbskatteavdraget.

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2023 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2022.

Motionerna

Vänsterpartiet avvisar i sin partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del regeringens förslag om förstärkt jobbskatteavdrag för personer över 65 år som arbetar.

Centerpartiet välkomnar i sin partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del förslaget. Situationen vid oförändrade regler, där de aktuella personerna hade fått höjd skatt om de fortsatt att arbeta, hade varit orimlig.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning om att förstärka jobbskatteavdraget för äldre så att det lönar sig mer för äldre att arbeta. På detta sätt kommer fler äldre att delta på arbetsmarknaden, vilket på sikt medför en ökad sysselsättning i ekonomin i sin helhet. Utskottet anser i likhet med regeringen att det är viktigt att väga upp för de förstärkningar som har gjorts inom ramen för det ordinarie jobbskatteavdraget och samtidigt säkerställa en rättvis beskattning för personer som väljer att fortsätta att arbeta efter 65 års ålder. Jobbskatteavdraget blir på detta sätt även i fortsättningen en relevant drivkraft för äldre att stanna kvar på arbetsmarknaden.

Utskottet avstyrker motionsförslaget.

Bibehållet reseavdrag med vissa förstärkningar för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bibehållet reseavdrag med vissa förstärkningar för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Regeringen anser att reseavdraget bör behållas i sin nuvarande form med vissa förstärkningar för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor och att den nya avståndsbaserade modellen för skattelättnad för arbetsresor inte bör införas.

Proposition 2022/23:18 Bibehållet reseavdrag med vissa förstärkningar för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor

Regeringen lämnade den 15 november 2022 propositionen Bibehållet reseavdrag med vissa förstärkningar för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor. I propositionen föreslås att reseavdraget i sin nuvarande form ska behållas. Det innebär att den nya modellen för skattelättnad för arbetsresor som ska träda i kraft vid årsskiftet inte införs. För att minska risken för fusk och fel föreslås dock att de beslutade reglerna om att arbetsplatsens adress ska anges i arbetsgivardeklarationen, och i förekommande fall i kontrolluppgiften, ska behållas.

Vidare föreslås att det schablonbelopp som får dras av för kostnader för arbetsresor med egen bil höjs till 2 kronor och 50 öre per kilometer. Avdraget för drivmedel vid arbetsresor med förmånsbil föreslås höjas till 1 krona och 20 öre per kilometer med undantag för förmånsbilar som helt drivs med elektricitet, för vilka rätten till avdrag även i fortsättningen föreslås uppgå till 95 öre per kilometer.

Det schablonbelopp som får dras av för kostnader för resor med egen bil i tjänsten och i näringsverksamhet föreslås höjas till 2 kronor och 50 öre per kilometer. Avdraget för drivmedel vid tjänsteresor med förmånsbil föreslås höjas till 1 krona och 20 öre per kilometer med undantag för förmånsbilar som helt drivs med elektricitet, för vilka rätten till avdrag även i fortsättningen föreslås uppgå till 95 öre per kilometer. De schablonbelopp som tillämpas vid avdrag för kostnader för hemresor med egen bil eller förmånsbil föreslås justeras på motsvarande sätt.

Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2023.

Motionerna

Socialdemokraterna konstaterar i sin partimotion 2022/23:2074 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att det i maj fanns en majoritet för ett reformerat reseavdrag för att göra det enklare och färdmedelsneutralt och för att det ska vara anpassat för att människor ska kunna bo och jobba i hela landet. Reformeringen av avdragets utformning hade behövt följas av en förstärkning av ersättningarna i budgeten, där motionärerna hade velat höja den övre avståndsgränsen i systemet från 80 till 120 kilometer och schablonbeloppet från motsvarande 18 kronor och 50 öre till 25 kronor per mil. Socialdemokraterna föreslår i sin kommittémotion 2022/2023:2288 av Mikael Damberg m.fl. yrkandena 1-4 att förslaget avslås och att regeringen i tillkännagivanden uppmanas att återkomma till riksdagen med förslag om att höja den övre avståndsgränsen i gällande lagstiftning, förstärka kilometersatsen i gällande lagstiftning och schablonbeloppen och med förslag om hur skattefelet i reseavdraget kan minska.

Vänsterpartiet säger i sin partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del nej till ett kostnadsbaserat reseavdrag, nej till att enbart höja avdragen för resor med bil och nej till justerade avdrag för tjänsteresor. Vänsterpartiet säger ja till skattelättnad för arbetsresor med

avståndsbaserat och färdmedelsneutralt reseavdrag. Vänsterpartiet välkomnar den höjda ersättningen för resor till och från jobbet men anser att den bör vara färdmedelsneutral i enlighet med vad som föreslogs i Finansdepartementets promemoria Utökad skattelättnad för arbetsresor och justerade avdrag för tjänsteresor och hemresor (Fi2022/01470). Vänsterpartiet presenterade i följdmotion 2021/22:4706 några förslag på förändringar av det system som den föregående regeringen presenterade. Vänsterpartiet ansåg där att höjningen av kilometersatsen bara skulle gälla för glesbygden – där alternativen till bilen är betydligt mer begränsade. Denna ordning skulle bara gälla så länge det inte finns en utbyggd infrastruktur som alternativ till fossilbilen. Vänsterpartiet menar fortfarande att systemet för reseavdrag bör utredas och justeras i enlighet med detta. De kostnader som redovisas i budgetmotionen motsvarar dock ett rakt införande av ett färdmedelsneutralt system i enlighet med det som den föregående regeringen lade fram. Vänsterpartiet yrkar i sin kommittémotion 2022/23:2286 av Ali Esbati m.fl. avslag på förslaget. Vänsterpartiet beklagar att regeringen väljer att behålla det nuvarande reseavdraget i stället för att ersätta det med en färdmedelsneutral avståndsbaserad skattereduktion. Ett avståndsbaserat och färdmedelsneutralt reseavdrag är ett effektivt styrmedel för att sänka växthusgasutsläppen vid arbetspendling.

Centerpartiet föreslår i sin partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att reseavdraget ersätts med en avståndsbaserad och färdmedelsneutral skattereduktion. Sedan regeringen valt att inte gå vidare med det nya reseavdraget, och i det ekonomisk-politiska läge som Sverige befinner sig i, prioriterar Centerpartiet att stötta människor på landsbygden som är beroende av bilen. Av den anledningen föreslår Centerpartiet att milersättningen inom dagens system för reseavdrag höjs, men enbart för människor som inte bor i storstäder. Ersättningen föreslås höjas till 30 kronor per mil, dock enbart för de som inte bor i de kommuner som i proposition 2021/22:228 definieras som storstadskommuner, dvs. ett antal kommuner i Stockholm, Västra Götaland och Skåne. I motion 2022/23:2290 av Martin Ådahl (C) yrkandena 1 och 2 föreslås att förslaget om höjt avdrag för arbetsresor i 12 kap. 27 § inkomstskattelagen (1999:1229) avslås. Milersättningen inom dagens system för reseavdrag föreslås höjas till 30 kronor per mil, men enbart för människor som inte bor i storstäder.

Miljöpartiet föreslår i sin partimotion 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att det färdmedelsneutrala reseavdrag som föreslogs under deras tid i regeringen ska genomföras, med de justeringar av ersättningsbelopp och avståndsgränser som föreslagits av riksdagen under 2022. Skattereduktionen innebär ett färdmedelsneutralt och mer rättvist system, där också de som pendlar på annat sätt såsom med kollektivtrafik omfattas. Avdraget ska dock justeras uppåt bl.a. i fråga om högsta ersättningsgrundande avstånd.

Miljöpartiet föreslår i sin kommittémotion 2022/23:2294 av Daniel Helldén m.fl. yrkandena 1 och 2 att riksdagen avslår förslaget om att avskaffa det

avståndsbaseade reseavdrag för arbetsresor som riksdagen beslutat om. Vidare föreslås en ökning av maxavståndet för reseersättning, kilometersatsen och milersättningen i det avståndsbaseade reseavdraget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att den nya modellen för skattelättnad för arbetsresor har brister i flera avseenden som innebär att det är bättre att behålla det nuvarande reseavdraget i sin nuvarande form. Utskottet tillstyrker att den nya avståndsbaseade modellen för skattelättnad för arbetsresor som enligt tidigare riksdagsbeslut ska träda i kraft den 1 januari 2023 inte införs. Utskottet anser i likhet med regeringen att en skattelättnad för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor fyller en viktig funktion och att det är motiverat att göra skattelättnaden mer gynnsam än i dag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag att beloppen för avdrag för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor med egen bil eller förmånsbil höjs för att bättre motsvara de genomsnittliga kostnader som de är avsedda att täcka.

Utskottet avstyrker därför motionsförslagen.

Förstärkt skattereduktion för installation av solceller

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en förstärkt skattereduktion för installation av solceller. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (S), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Regeringen anser att subventionsgraden för skattereduktionen för installation av solceller bör höjas.

Proposition 2022/23:15 Förstärkt skattereduktion för installation av solceller

Regeringen lämnade den 15 november 2022 propositionen Förstärkt skattereduktion för installation av solceller. I propositionen föreslås en höjd subventionsgrad för solceller inom ramen för skattereduktionen för installation av grön teknik. Subventionsgraden höjs från 15 procent till 20 procent.

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2023 och tillämpas på installationer som har betalats efter den 31 december 2022.

Bakgrund och gällande rätt

Den 1 januari 2021 infördes skattereduktion för installation av grön teknik. Skattereduktionen ersatte stödet till fysiska personer enligt förordningen (2009:689) om statligt stöd till solceller, förordningen (2016:899) om bidrag till lagring av egenproducerad elenergi och förordningen (2017:1318) om bidrag till privatpersoner för installation av laddningspunkt till elfordon. Underlaget för skattereduktionen för installation av grön teknik utgörs av utgifter för material och arbete för installation av grön teknik. Skattereduktion för installation av grön teknik ges med 15 procent av de debiterade arbets- och materialkostnaderna för installation av solceller och med 50 procent av de debiterade arbets- och materialkostnaderna för installation av ett system för lagring av egenproducerad elenergi och installation av en laddningspunkt till elfordon. Skattereduktionen får för ett beskattningsår uppgå till högst 50 000 kronor.

Motionerna

Socialdemokraterna avvisar i sin partimotion 2022/23:2074 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del regeringens förslag att höja subventionsgraden för installation av solceller. Socialdemokraterna föreslår att ett tillfälligt förhöjt rotavdrag införs för samtliga energieffektiviserande åtgärder som föreslås i regeringens budget och för installation av solceller. För att inte spä på problemen med brist på kvalificerad arbetskraft i sektorn som riskerar att driva upp priserna föreslås samtidigt en sänkning av subventionsgraden för övriga rotarbeten och för installation av solceller i det gröna avdraget. Socialdemokraterna yrkar i sin kommittémotion 2022/23:2283 av Mikael Damberg m.fl. att propositionen avslås. För att öka takten i energieffektiviseringen vill Socialdemokraterna höja subventionsgraden inom ramen för rotavdraget för tjänster som bidrar till energieffektivisering. Subventionsgraden för energieffektiviserande tjänster föreslås höjas till 50 procent, samtidigt som subventionsgraden sänks för övriga rotarbeten och för installation av solceller i det gröna avdraget.

Centerpartiet avvisar i sin partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del regeringens förslag om att ytterligare höja nivån på skattereduktionen. Centerpartiet delar regeringens bild av att det är önskvärt att fler installerar solceller men inte regeringens bedömning att det är prioriterat att höja nivån ytterligare. Centerpartiet föreslår i stället att reduktionen utvidgas ytterligare för att bidra till att lösa ett antal klimat- och miljörelaterade problem på ett effektivt sätt. Centerpartiet yrkar i sin kommittémotion 2022/23:2284 av Martin Ådahl och Rickard Nordin att ändringsförslaget i lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik ska antas med den ändringen att lagen ska tillämpas första gången på utbetalning som avser sådan installation som har slutbetalats efter den 31 december 2022. Eftersom det varit stora väntetider på komponenter i branschen finns det en stor mängd installationer som kommer

att spänna över årsskiftet. Med tanke på att regeringen nu höjer skattereduktionen finns det därför en stor mängd planerade och påbörjade installationer där köparen vill, har börjat eller kommer att dra sig ur, för att återkomma efter årsskiftet till en högre stödnivå. Branschen varnar nu för ett flertal konkurser beroende på regeringens utformning och den förväntade tolkningen av övergångsreglerna.

Miljöpartiet föreslår i sin partimotion 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att reglerna för skattereduktionen för grön teknik (grönt avdrag) ändras, så att även andelsägd förnybar el omfattas. Det skulle underlätta investeringar från bostadsrättsföreningar, hyresrättshushåll och samfälligheter i solenergi.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att det finns skäl att sänka köparens kostnad för solceller och därigenom stimulera efterfrågan på solceller. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att stödet kan bidra till kapacitetsutbyggnaden av produktionen av förnybar el och minska beroendet av fossilbaserad elproduktion.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Tillfällig skattefrihet för förmån av laddel på arbetsplatsen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om en tillfällig skattefrihet för förmån av laddel på arbetsplatsen.

Propositionen

Regeringen anser att det bör införas en tillfällig skattefrihet för förmån av laddel på arbetsplatsen till egen bil eller förmånsbil.

För att underlätta omställningen till en fossilfri fordonsflotta och gynna arbetsresor med laddbara bilar framför andra, mindre gröna, alternativ bör det införas ett tillfälligt undantag från beskattning av förmån av laddel på arbetsplatsen. Detta förväntas också minska den administrativa bördan för både arbetsgivare och anställda vid redovisning av denna sorts förmån.

Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2023 och tillämpas på förmåner som lämnas efter den 30 juni 2023. De tillfälliga bestämmelserna bör gälla t.o.m. den 30 juni 2026.

Motionen

Centerpartiet välkomnar i sin partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del förslaget eftersom det på ett effektivt sätt undanröjer administrativa hinder för ökad elektrifiering av den svenska fordonsflottan.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens uppfattning att goda möjligheter till laddning är en förutsättning för att öka elektrifieringen av transportsektorn. Utskottet delar regeringens bedömning att ett tillfälligt undantag från beskattning av förmån av laddel på arbetsplatsen underlättar omställningen till en fossilfri fordonsflotta och gynnar arbetsresor med laddbara bilar.

Jobbskatteavdrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om förändringar av jobbskatteavdraget.

Jämför avvikande mening 2 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Den 1 januari 2007 infördes jobbskatteavdraget. Rätt till skattereduktionen har fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga och har arbetsinkomster. Även begränsat skattskyldiga med arbetsinkomster har i vissa fall rätt till skattereduktionen. Med arbetsinkomster avses i huvudsak sådana inkomster av anställning eller av annat förvärvsarbete och av aktiv näringsverksamhet som närmare definieras genom hänvisningar till socialförsäkringsbalken. Bestämmelserna finns i 67 kap. 5–9 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL.

Jobbskatteavdragets storlek är beroende av om den skattskyldige har fyllt 65 år eller inte. För den som vid beskattningsårets ingång är yngre än 65 år utgår beräkningen av jobbskatteavdraget från arbetsinkomsten, prisbasbeloppet, grundavdraget och skattesatsen för kommunal inkomstskatt.

För den som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är jobbskatteavdraget annorlunda utformat. Vid införandet var tanken att jobbskatteavdraget skulle vara högre för äldre för att ge dessa personer en starkare drivkraft att stanna kvar på arbetsmarknaden. Jobbskatteavdraget beräknas på följande sätt för denna grupp.

På arbetsinkomster som uppgår till högst 100 000 kronor uppgår skattereduktionen till 20 procent av arbetsinkomsterna. För arbetsinkomster som överstiger 100 000 men inte 300 000 kronor är skattereduktionen 15 000 kronor

med tillägg av 5 procent av arbetsinkomsterna. För arbetsinkomster som överstiger 300 000 kronor men inte 600 000 kronor uppgår skattereduktionen till 30 000 kronor. För den som har arbetsinkomster som överstiger 600 000 kronor per år trappas skattelättnaden av genom att skattereduktion ges med 30 000 kronor med avdrag för 3 procent av de arbetsinkomster som överstiger 600 000 kronor.

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att jobbskatteavdraget trappas av på inkomster över 43 000 kronor per månad.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig i detta yttrande bakom regeringens förslag till inriktning av skattepolitiken. Utskottet konstaterar att regeringen har valt att förstärka jobbskatteavdraget för äldre så att det lönar sig mer att arbeta för äldre. Utskottet anser att det är viktigt att drivkrafterna till arbete förstärks. Att fler deltar på arbetsmarknaden är viktigt och kommer på sikt att innebära en ökad sysselsättning vilket har en positiv påverkan på ekonomin i sin helhet.

Utskottet avstyrker motionsförslaget.

Skiktgräns

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att ändra beräkningsgrunden för skiktgränsen och om att inte genomföra den årliga omräkningen av brytpunkten för statlig skatt.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V) och 4 (MP).

Gällande rätt

Brytpunkten är gränsen för uttag av statlig inkomstskatt (20 procent), före grundavdrag.

Skiktgränsen är den fastställda inkomsten minskad med grundavdrag (= beskattningsbar förvärsinkomst). På den beskattningsbara inkomsten som överstiger skiktgränsen är den statliga inkomstskatten 20 procent.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i sin partimotion 2022/23:2074 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att uppräkningsgränsen för 2023 pausas.

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att brytpunkten för statlig inkomstskatt tillfälligt behålls oförändrad på 2022 års nivå. Vänsterpartiet föreslår även att det införs en ny skatt på inkomster över 62 000 kronor i månaden.

Miljöpartiet föreslår i sin partimotion 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att den höjning av brytpunkten för statlig skatt som i normalfallet följer av ett justerat prisbasbelopp inte ska genomföras för 2023. Därigenom sänks inte skatten för dem som betalar statlig inkomstskatt. För 2024 och därefter genomförs justeringen efter det årets prisbasbelopp. Miljöpartiet föreslår även att en högre skiktgräns införs för dem som betalar statlig skatt (värmskatt).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig i detta yttrande bakom regeringens förslag till inriktning av skattepolitiken. Utskottet anser att det är viktigt att öka incitamenten att arbeta och därmed öka antalet arbetade timmar i ekonomin, något som på längre sikt kan leda till ökade skatteintäkter. Utskottet tillstyrkte att den övre skiktgränsen, den s.k. värmskatten avskaffades den 1 januari 2020 (bet. 2019/20:SkU1y). Utskottet anser att utgångspunkten för när statlig inkomstskatt ska tas ut ska vara den som slogs fast vid 1990 års skattereform, nämligen att det endast ska finnas ett skikt för statlig inkomstskatt.

Utskottet anser att det endast ska finnas en skiktgräns och finner inte skäl att avstå från att genomföra den årliga omräkningen av brytpunkten för statlig skatt. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Skattereduktion för sjukersättning och aktivitetsersättning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen att höja skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V) och 4 (MP).

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i sin partimotion 2022/23:2074 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att skatteklyftan för personer med sjuk- och aktivitetsersättning avskaffas.

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att skatteklyftan sluts för alla inkomster, t.ex. sjuk- och rehabiliteringspenning, a-kassa och föräldraförsäkring. Detta innebär sänkt skatt för grupper med små ekonomiska marginaler.

Miljöpartiet anser i sin partimotion 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att den nya skattekyfta som skapats mellan sjuka och arbetande snarast måste ändras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig i detta yttrande bakom regeringens förslag till inriktning av skattepolitiken. Skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning infördes 2018 med syftet att i ett första steg minska skillnaden i beskattning av sjukersättning och aktivitetsersättning och av arbetsinkomster. Den 1 januari 2022 förstärktes skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning. Förstärkningen av skattereduktionen utformades så att reduktionen så långt som möjligt skulle motsvara jobbskatteavdraget och ta bort skillnaden i beskattning av sådan ersättning och av arbetsinkomster.

Utskottet anser mot denna bakgrund inte att det finns skäl att förstärka skattereduktionen ytterligare och avstyrker därför motionsförslagen.

Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en höjd skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden.

Jämför avvikande mening 4 (MP).

Gällande rätt

En skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden trädde i kraft den 1 december 2020 och tillämpas fr.o.m. det beskattningsår som infaller efter den 31 december 2019. Bestämmelsen innebär att fysiska personer som den 1 november året före beskattningsåret är folkbokförda i vissa uppräknade kommuner, främst i Norrland och nordvästra Svealand, har rätt till en skattereduktion med 1 675 kronor per år att räkna av mot kommunal inkomstskatt.

Motionen

Miljöpartiet föreslår i sin partimotion 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att skattereduktionen utökas från dagens nivå till ca 4 000 kronor per person och år.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig i detta yttrande bakom regeringens förslag till inriktning av skattepolitiken. Utskottet anser att skattesänkningar ska utformas för att öka sysselsättningen och tillväxten i hela landet och inte medges utifrån geografisk grund. Sådana särlösningar leder till en asymmetri i skattesystemet och står i strid med principen om ett likabehandlande skattesystem.

Utskottet avstyrker motionsförslaget.

Husavdrag (rut- och rotavdrag)

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändringar i husavdraget. Jämför avvikande mening 1 (S) och 2 (V).

Gällande rätt

Rutavdraget trädde i kraft den 1 juli 2007. Det följdes av rotavdraget som gäller sedan den 8 december 2008. Rotavdrag lämnas för reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder. Rutavdrag lämnas bl.a. för följande arbeten: enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden, häck- och gräsklippning, krattning och ogräsrensning samt beskärning och borttagande av träd och buskar som utförs på en tomt eller i en trädgård i nära anslutning till bostaden, barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning till och hämtning från förskolor, skolor, fritidsaktiviteter eller liknande och annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid en vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden. Sedan den 1 januari 2021 omfattar husavdraget (gemensam benämning för rot- och rutavdraget) flera nya ruttjänster som innebär att avdraget har breddats till att omfatta tvätt-, flytt-, hämt- och trygghetstjänster. Rutavdrag ges genom skattereduktion och omfattar bara kostnader för arbete, inklusive mervärdesskatt, och inte kostnader för material, utrustning och resor. Rotavdraget och rutavdraget ihop får sammanlagt uppgå till 75 000 kronor per person och år. Rotavdraget får dock högst vara 50 000 kronor per år.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i sin partimotion 2022/23:2074 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att subventionsgraden inom ramen för rotavdraget för tjänster som bidrar till energieffektivisering ska höjas tillfälligt för att öka takten i energieffektiviseringen. Det kan t.ex. handla om installation av bergvärme, vattenburen värme, installation av solceller,

installation av dörr och fönster eller tilläggsisolering. Energieffektiviserande tjänster föreslås få en höjd subventionsgrad till 50 procent, samtidigt som subventionsgraden sänks för övriga rotarbeten och för installation av solceller i det gröna avdraget.

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att rutavdraget avskaffas. Vänsterpartiet föreslår att rotavdraget behålls under en fyraårsperiod som en konjunkturåtgärd (med sänkt tak) men att rotavdraget avskaffas som en permanent skattesubvention.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig i detta yttrande bakom regeringens förslag till inriktning av skattepolitiken. Utskottet konstaterar att regeringen föreslår en höjning av subventionsgraden vid installation av solceller. Utskottet anser att det är viktigt att förslag som under en övergångsperiod kan ge hushåll extra incitament att minska sin elförbrukning utreds och tas fram.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Personaloptioner

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om ändringar av reglerna för beskattning av personaloptioner.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Bakgrund och gällande rätt

I regeringens budgetproposition för 2022 aviserades utvidgade regler om lättnad i beskattningen av personaloptioner i vissa fall. Propositionen (prop. 2021/22:25) lämnades efter det att budgetpropositionen för 2022 hade lämnats till riksdagen. Riksdagen sa den 24 november 2021 ja till utgiftsramar och inkomstberäkningar i statens budget för 2022 enligt ett gemensamt förslag från Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna. Riksdagen sa ja till proposition 2021/22:25 Utvidgade regler om lättnad i beskattningen av personaloptioner i vissa fall.

Sedan den 1 januari 2022 gäller bl.a. att lättnaderna i beskattningen gäller för företag där medelantalet anställda och delägare som arbetar i företaget är lägre än 150 (tidigare 50) och med en nettoomsättning eller balansomslutning som uppgår till högst 280 miljoner kronor (tidigare 80 miljoner kronor). Vidare omfattas styrelseledamöter och styrelsesuppleanter av reglerna.

Om en person på grund av sin tjänst förvärvar ett värdepapper på förmånliga villkor, ska förmånen tas upp som intäkt det beskattningsår när förvärvet sker.

Om en person får en förmån i form av en personaloption är huvudregeln att den är skattepliktig och ska tas upp som intäkt det beskattningsår när rätten utnyttjas eller överlåts. Förmånsbeskattning ska ske av skillnaden mellan det marknadsvärde som den underliggande aktien har vid förvärvstidpunkten och det lösenpris som optionsinnehavaren betalar för den underliggande aktien inklusive eventuell ersättning för optionsrätten.

I undantagsfall ska en förmån i form av personaloption inte tas upp till beskattning. För att förmånen ska vara skattefria måste dock ett stort antal villkor vara uppfyllda när personaloptionen utnyttjas för att förvärva en andel. Om något villkor inte är uppfyllt, ska förmånen tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst.

För att förmånen ska vara skattefria måste optionsinnehavaren utnyttja optionen för förvärv av andel i företaget tidigast efter tre år och senast tio år efter förvärvet av personaloptionen. Optionsinnehavaren ska vara anställd i företaget under intjänandetiden. Arbetstiden ska under denna tid uppgå till i genomsnitt minst 30 timmar per vecka. Optionsinnehavaren måste under intjänandetiden få ersättning från företaget som ska tas upp i inkomstslaget tjänst med ett belopp som uppgår till minst 13 inkomstbasbelopp. Optionsinnehavaren får inte tillsammans med närstående direkt eller indirekt kontrollera andelar i företaget, som motsvarar mer än fem procent av kapitalandelarna eller röstandelarna i företaget.

För att skattefriheten för mottagaren ska gälla ska det företag som ingår optionsavtalet vara av begränsad storlek. Det har färre än 150 anställda och delägare som arbetar i företaget (medelantal). Det har en nettoomsättning eller balansomslutning som uppgår till högst 280 miljoner kronor. Företaget får inte kontrolleras av offentliga organ. Företagets andelar får inte vara upptagna till handel på en reglerad marknad. Företaget ska huvudsakligen bedriva rörelse. Företaget ska, under intjänandetiden huvudsakligen bedriva annan rörelse än bank- eller finansieringsrörelse, försäkringsrörelse, produktion av kol eller stål, handel med mark, fastigheter, råvaror eller finansiella instrument, uthyrning för längre tid av lokaler eller bostäder, tillhandahållande av tjänster som avser juridisk rådgivning, redovisning eller revision. Företagets verksamhet får inte vara äldre än tio år. Företaget får inte vara i ekonomiska svårigheter.

För att förmånen ska vara skattefria finns det även krav på personaloptionen. Kraven rör framförallt värdet på personaloptionen och hur detta värde ska beräknas. Värdet av personaloptionen får inte överstiga 3 miljoner kronor per anställd och det får inte överstiga 75 miljoner kronor per företag.

Styrelseledamöter och styrelsesuppleanter omfattas av reglerna även om de inte är anställda i företaget.

En personaloption kan nyttjas för att förvärva antingen en andel eller en teckningsoption som ger rätt att förvärva en andel. En personaloption kan ges ut av ett företag och ge rätt till ett framtida förvärv av en andel eller en teckningsoption i ett annat företag inom samma koncern.

Motionen

Centerpartiet uppmanar i sin partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del regeringen att återuppta dialogen med kommissionen, för att få till stånd mer konkurrenskraftiga regler för personaloptioner när det gäller exempelvis storleken på berörda företag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att företag ska kunna erbjuda sina anställda incitamentsprogram och delägarskap. Utskottet noterar att regeringen med sitt samarbetsparti i Tidöavtalet anger att företagen bör ges bättre möjlighet att attrahera och behålla nyckelkompetens, exempelvis genom förbättrade villkor för personaloptioner. Utskottet vill inte föregripa regeringens arbete med förbättrade villkor för personaloptioner.

Utskottet avstyrker motionsförslaget.

Förmån av fri cykel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att förmån av fri cykel ska avskaffas.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Gällande rätt

Om en anställd får använda arbetsgivarens cykel privat är det en skattepliktig förmån för den anställde, och arbetsgivaren ska göra skatteavdrag och betala arbetsgivaravgifter.

Skatteverket anser att förmånsvärdet ska beräknas på en uppskattad värdeminskning på cykeln baserat på beräknad livslängd och kostnader för eventuell service och reparationer samt en kapitalkostnad. Kapitalkostnaden beräknas till marknadsvärdet för en ny cykel multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november året före inkomståret plus 1 procentenhet.

Skatteverket anser att förmånsvärdet för en elcykel bör beräknas på samma sätt som för en vanlig cykel förutom att den beräknade värdeminskningen även bör inkludera batteriet. Batteriet har normalt kortare livslängd än cykeln och behöver bytas ut. Därför bör en högre värdeminskning användas för elcyklar. Normalt kan en årlig värdeminskning som motsvarar 20 procent av cykelns marknadsvärde, inklusive batteri, användas för elcyklar.

Om arbetsgivaren ger en cykel i gåva till en anställd ska förmånsvärdet motsvara marknadsvärdet på cykeln vid gåvotidpunkten.

Sedan den 1 januari 2022 gäller att cykelförmån ska tas upp till beskattning bara till den del värdet av förmånen överstiger 3 000 kronor per beskattningsår (prop. 2021/22:34, bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:46). Skattelättnaden

gäller vanliga trampcyklar och elcyklar som arbetsgivare tillhandahåller sina anställda, under förutsättning att förmånserbjudandet riktar sig till hela den stadigvarande personalen på arbetsplatsen.

Motionen

Centerpartiet föreslår i sin partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att förmån av fri cykel avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att underlätta för ökad cykelpendling genom minskad förmånsbeskattning av cyklar. Bra förutsättningar för att pendla och transportera sig med cykel är positivt ur ett hälso- och miljöperspektiv. Utskottet har tillstyrkt regeringens förslag om att cykelförmån ska tas upp till beskattning bara till den del värdet av förmånen överstiger 3 000 kronor per beskattningsår (yttr. 2021/22:SkU1y).

Utskottet ser ingen anledning att ändra sitt tidigare ställningstagande och avstyrker motionsförslaget.

Skattereduktion för medlemsavgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa en skattereduktion för fackföreningsavgift och att skattereduktionen för a-kassa avskaffas.

Jämför avvikande mening 2 (V) och 3 (C).

Gällande rätt

Huvudregeln för fysiska personer är att avdrag inte medges för medlemsavgifter i föreningar och andra sammanslutningar. Förbudet gäller inte bara avgifter till ideella organisationer utan också avgifter till fackliga organisationer, a-kassor, intresseorganisationer och vetenskapliga sammanslutningar av olika slag. Avdragsrätten för medlemsavgifter är enligt praxis ytterst restriktiv.

Sedan den 1 juli 2022 gäller att skattereduktion medges med 25 procent av den avgift som en medlem under året har betalat till en svensk arbetslöshetskassa.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att det införs en skattereduktion för avgift till fackförening.

Centerpartiet föreslår i sin partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att skattereduktionen för a-kassa avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i ett tidigare ställningstagande (bet. 2021/22:SkU24) tillstyrkt att en skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa skulle införas den 1 juli 2022. Utskottet tillstyrkte i sitt ställningstagande i betänkande 2018/19:SkU15 att skattereduktionen för fackföreningsavgiften skulle avskaffas den 1 april 2019.

Utskottet ser ingen anledning att ändra sina tidigare ställningstaganden och avstyrker motionerna.

Skattereform

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en skattereform.
Jämför avvikande mening 2 (V).

Motionen

Vänsterpartiet söker i sin partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del mandat för en genomgripande skattereform som ska skapa ett enhetligt, rättvist och legitimt skattesystem som kan bidra till en långsiktig finansiering av välfärden. Vänsterpartiets generella utgångspunkt är att staten inte ska använda lägre skattesatser och olika skatteavdrag som stöd till vissa företag eller branscher eller för att påverka konsumtionsmönster och arbetstider. Skatter ska finansiera gemensamma åtaganden och jämna ut inkomstskillnader. Detta bör vara en utgångspunkt för en reformering av det svenska skattesystemet. Det mest prioriterade området att komma till rätta med är enligt motionärerna den urholkade kapitalbeskattningen och den extremt ojämna förmögenhetsfördelningen i Sverige. Vänsterpartiet ser behov av en genomgripande skattereform som utjämnar de ekonomiska och regionala klyftorna och främja hållbart resursutnyttjande med låg miljö- och klimatpåverkan i enlighet med våra klimat- och miljömål.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig i detta yttrande bakom regeringens förslag till inriktning av skattepolitiken. Utskottet konstaterar att det har skett ett stort antal förändringar på skatteområdet sedan skattereformen genomfördes och att också omvärlden har förändrats sedan dess. Utskottet är dock inte berett att nu förorda en översyn av skattesystemet.

Utskottet avstyrker motionsförslaget.

Avdrag för ränteutgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en ändring av reglerna om ränteavdrag.

Jämför avvikande mening 2 (V).

Bakgrund

Till inkomst av kapital hänförs sådana intäkter och kostnader som inte ska hänföras till näringsverksamhet eller till tjänst (41 kap. 1 § inkomstskattelagen [1999:1229], förkortad IL). I huvudsak beskattas alla intäkter, och avdrag medges för alla utgifter som har samband med tillgångar. Det saknar betydelse om intäkterna eller utgifterna är löpande eller tillfälliga. Avdrag medges dock inte för personliga levnadskostnader (9 kap. 2 § IL).

I inkomstslaget kapital finns bara en beräkningsenhet och ingen uppdelning på förvärvskällor, vilket bl.a. innebär att kapitalförluster får dras av från alla slag av intäkter i inkomstslaget kapital.

Kapitalvinster beräknas nominellt och är med några undantag skattepliktiga till 100 procent. Bland undantagen kan nämnas de särskilda reduceringsregler som finns för beräkning av kapitalvinst vid avyttring av fastigheter och bostadsrätter. Avdrag för kapitalförluster beviljas mot samtliga övriga intäkter i kapital men är som huvudregel bara avdragsgilla till 70 procent. I 67 kap. IL finns bestämmelser om skattereduktion för fysiska personer. Enligt 10 § ska skatten vid ett underskott av kapital minskas med 30 procent av den del av underskottet som inte överstiger 100 000 kronor och med 21 procent av det återstående underskottet. För investeraravdrag gäller särskilda regler enligt samma paragraf.

En privatperson som har inkomst av tjänst och enbart utgiftsräntor får således skatten på tjänsteinkomsten nedsatt på grund av utgiftsräntorna, eftersom dessa medför ett underskott i inkomstslaget kapital. På samma sätt ger en kapitalförlust en sänkning av skatten på tjänsteinkomsten.

Motionen

I partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del föreslås att ränteavdragen trappas ned med 5 procentenheter under en treårsperiod. Nedtrappningen ska tidigast börja 2025 eftersom många hushåll i dagsläget är pressade av stigande räntekostnader och hög inflation.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att den höga privata skuldsättningen medför en risk både för enskilda och för samhällsekonomin i stort. Mot denna bakgrund har Finansinspektionen vidtagit en rad åtgärder för att stärka både hushållens och

det finansiella systemets motståndskraft mot störningar i ekonomin, bl.a. skärpta kapitalkrav för bankerna, belåningsbegränsningar i form av bolånetak och ett förstärkt amorteringskrav.

Finansinspektionen har också sedan den 1 februari 2018 ett utökat mandat att lägga fram förslag till ytterligare makrotillsynsåtgärder för att bl.a. minska hushållens skuldsättning. Det har vidare genomförts en rad förändringar för att effektivisera och förbättra rörligheten på bostadsmarknaden, t.ex. har skatten på bostadsuppskov slopats och uppskovsbeloppet vid bostadsförsäljningar höjts. Med anledning av effekterna av spridningen av covid-19 beslutade Finansinspektionen att banker skulle ges möjlighet att bevilja både nya och befintliga bolånetagare undantag från kravet på amortering. Undantaget gällde betalningar av amorteringar under en begränsad tid.

Hur kapitalbeskattningen, och då särskilt avdragsrätten för ränteutgifter, bör utformas för att möta framtidens utmaningar är enligt utskottet en fråga som kräver noggranna överväganden.

Med hänsyn till det anförda är utskottet inte berett att nu tillstyrka ändringar av reglerna om ränteavdrag. Motionsförslaget avstyrks därmed.

Utdelning och kapitalvinster till delägare i fåmansföretag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en förändring av reglerna om utdelning och kapitalvinster till delägare i fåmansföretag.

Jämför avvikande mening 2 (V).

Bakgrund

De särskilda reglerna för beskattning av utdelning från ett fåmansföretag och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett sådant företag tillkom vid 1990 års skattereform. Syftet är primärt att förhindra att arbetsinkomst omvandlas till lägre beskattad kapitalinkomst (prop. 1989/90:110 s. 467). Utgångspunkten var att inkomster som härrör från ägarens egna arbetsinsatser i företaget ska beskattas på ungefär samma nivå som anställdas löneinkomster. De särskilda skattereglerna, som brukar kallas 3:12-reglerna, återfinns i 57 kap. IL.

Ett typiskt fåmansföretag är ett aktiebolag eller en ekonomisk förening där fyra eller färre delägare har mer än hälften av rösterna. Om en av delägarna har den verkliga bestämmanderätten över en oberoende verksamhetsgren räknas bolaget eller föreningen som ett fåmansföretag även om det första villkoret inte är uppfyllt. Vid bedömningen av hur många personer som äger del i företaget ska personer som ingår i samma krets av närstående anses som en person.

3:12-reglerna om utdelning och kapitalvinst gäller enbart personer med s.k. kvalificerade andelar i fåmansföretaget. En andel är kvalificerad om delägaren eller någon närstående har varit verksam (aktiv) i betydande omfattning i företaget under beskattningsåret eller något av de fem föregående åren. En delägare eller en närstående anses vara verksam i betydande omfattning om hans eller hennes arbetsinsatser har stor betydelse för vinstgenereringen i företaget. Det är den ekonomiska betydelsen av arbetsinsatsen som är avgörande, inte delägarrens formella ställning. Som närstående räknas maka eller make, föräldrar, far- och morföräldrar, barn, barnbarn osv. samt deras respektive maka eller make, syskon och deras makar, barn och barnbarn samt dödsbo som någon i närståendekretsen är delägare i.

Om en aktiv delägare tar ut lön från sitt eget bolag beskattas den på vanligt sätt och beläggs med arbetsgivaravgifter. De särskilda reglerna gäller inte löneuttag utan tar sikte på belopp som ägaren lyfter som utdelning eller tillgodogör sig som kapitalvinst vid försäljning av aktier i fåmansbolaget. I avsaknad av de särskilda reglerna skulle utdelning och avyttringar beskattas som inkomst av kapital. De s.k. 3:12-reglerna medför att den del av bolagets inkomster som ägaren tillgodogör sig som utdelning eller kapitalvinst i stället fördelas mellan inkomstlagen tjänst och kapital. När delägaren lyfter utdelningar från företaget eller säljer andelar i bolaget ska utdelningen respektive kapitalvinsten delas upp i en tjänsteinkomstbeskattad del och en kapitalinkomstbeskattad del. 3:12-reglerna används för att bestämma hur mycket av en utdelning från företaget eller en kapitalvinst från sålda andelar som ska tas upp till progressiv beskattning i inkomstlaget tjänst och hur stor del som ska tas upp till proportionell beskattning i inkomstlaget kapital.

Upp till en viss nivå (ett schablonmässigt beräknat gränobelopp), som bestäms med hänsyn till storleken av det insatta kapitalet och utbetalda löner, beskattas utdelning och aktiva delägarers vinst vid försäljning av aktier i bolaget med skattesatsen 20 procent. Utdelning och kapitalvinst över gränobeloppet tas upp i inkomstlaget tjänst.

Komplettering av den utvidgade fåmansföretagsdefinitionen

Regeringen har i proposition 2021/22:27 Komplettering av den utvidgade fåmansföretagsdefinitionen föreslagit att den utvidgade fåmansföretagsdefinitionen och den s.k. utomstående regeln ska kompletteras. Förslaget om att komplettera den utvidgade fåmansföretagsdefinitionen innebär att vid bedömningen av om ett visst företag utgör ett fåmansföretag ska en fysisk person som är delägare och verksam i betydande omfattning i företaget, och samtidigt har ett bestämmande inflytande över en stiftelse eller en annan juridisk person utan delägare som äger andelar i företaget, anses äga den juridiska personens andelar i det prövade företaget. Förslaget syftar till att säkerställa att det inte är möjligt att kringgå de särskilda reglerna för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag genom att t.ex. en stiftelse ges röststarka aktier i ett fåmansägt företag för att utdelningsinkomster från den

bedrivna verksamheten i företaget ska kunna delas ut till kretsen av verksamma aktieägare utan att bli föremål för den särskilda beskattningen för delägare i fåmansföretag.

Förslaget om en komplettering av utomståenderegeln innebär att ett företag inte anses ägt av utomstående till den del företaget direkt eller indirekt ägs av en stiftelse eller en annan juridisk person utan delägare och företagets verksamma delägare eller en sådan delägars närstående kan få del av medel eller förmåner från den juridiska personen i viss omfattning. Förslaget syftar till att säkerställa att tillämpningen av utomståenderegeln inte leder till oskäliga resultat i strukturer där en stiftelse eller en annan juridisk person utan delägare direkt eller indirekt äger ett fåmansföretag. De nya bestämmelserna trädde i kraft den 1 januari 2022.

Motionen

I partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del anförs att den huvudsakliga effekten av reformen av de s.k. 3:12-reglerna 2006 blev en omfattande inkomstomvandling för höginkomsttagare och ökade möjligheter till skatteplanering för de som tjänar mest. Vänsterpartiet föreslår därför att skattesatsen på utdelningar och kapitalvinster från fåmansbolag beskattas med 30 procent och att utdelningsutrymmet begränsas genom att gränobeloppet och det lönebaserade utrymmet sänks. Vidare föreslås att det sparade utdelningsutrymmet begränsas genom en årsspärr och att uppräkningsräntan sänks.

Utskottets ställningstagande

De särskilda reglerna för beskattning av utdelning från ett fåmansföretag och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett sådant företag tillkom vid 1990 års skattereform. Syftet är primärt att förhindra att arbetsinkomst omvandlas till lägre beskattad kapitalinkomst (prop. 1989/90:110 s. 467). Utgångspunkten var att inkomster som härrör från ägarens egna arbetsinsatser i företaget ska beskattas på ungefär samma nivå som anställdas löneinkomster. De särskilda skattereglerna, som kallas 3:12-reglerna, har reviderats i flera omgångar under senare år. Den senaste utredningen överlämnade sitt slutbetänkande om en översyn av 3:12-reglerna i november 2016 (SOU 2016:75). Utredningens uppdrag var att dels se över beskattningen vid ägarskiften i fåmansföretag, dels se över 3:12-reglerna för att begränsa möjligheterna till skattemässig inkomstomvandling.

För att säkerställa att det inte är möjligt att kringgå de särskilda reglerna för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag gäller sedan den 1 januari 2022 en utvidgad fåmansföretagsdefinition. Vidare kompletterades den s.k. utomståenderegeln. Bestämmelserna har tillkommit för att säkerställa att det inte är möjligt att kringgå de särskilda reglerna för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag.

Regeringen tillsatte i maj 2022 en utredning (dir. 2022:44 Förenklade regler för utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag) som bl.a. fått i uppdrag att analysera på vilket sätt och i vilken omfattning 3:12-reglerna kan förenklas. Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2023.

Utskottet är inte berett att föregripa den pågående utredningen och avstyrker därför motionsförslaget.

Investeringsparkonto

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en förändring av reglerna om investeringssparkonton.

Jämför avvikande mening 2 (V) och 4 (MP).

Bakgrund

En ny schablonbeskattad sparform, investeringssparkonto, infördes 2012 (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU1). Syftet med investeringssparkontot är att ge möjlighet för människor att på ett enkelt sätt spara i finansiella instrument som aktier och fonder. Ett investeringssparkonto är en schablonbeskattad sparform, vilket betyder att skatten inte baseras på den faktiska avkastningen utan på en årlig skatt beräknad på värdet av tillgångarna på kontot. Av offentligfinansiella och fördelningspolitiska skäl höjdes skatten den 1 januari 2018. Schablonintäkten ska beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan ökad med 1 procentenhet (tidigare 0,75 procentenheter).

Motionerna

I partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del anförs att regeringen under 2021 gjorde bedömningen att beskattningen av investeringssparkontot (ISK) resulterade i ett skattebortfall om 72 miljarder kronor jämfört med om tillgångarna hade beskattats med den vanliga kapitalinkomstskatten om 30 procent. Vänsterpartiet föreslår därför att det införs ett tak för sparande på ISK om 2 miljoner kronor. Sparande utöver taket ska beskattas med den vanliga skatten på kapitalinkomster.

I partimotion 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att investeringssparkontot ska befrias från beskattning för innehav upp till 50 000 kronor. Vidare föreslås att innehav på investeringssparkontot över 1 miljon kronor får en höjd och progressiv beskattning.

Utskottets ställningstagande

Sparformen investeringsparkonto infördes 2012 för att ge möjlighet för människor att på ett enkelt sätt spara i finansiella instrument.

Av offentligfinansiella och fördelningspolitiska skäl höjdes schablonavkastningen från statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter till statslåneräntan ökad med 1 procentenhet den 1 januari 2018. I samband med förslaget gjorde regeringen bedömningen att sparande på investeringssparkonto också fortsättningsvis kommer att vara skattemässigt gynnat i förhållande till konventionell kapitalbeskattning och att den skattemässiga neutraliteten mellan olika sparformer kommer att öka. Utskottet hade ingen invändning mot höjningen av beskattningen och tillstyrkte förslaget (prop. 2017/18:1, ytr. 2017/18:SkU1y, bet. 2017/18:FiU1).

Utskottet finner inte skäl att nu förorda ytterligare ändringar av beskattningen av sparande på investeringssparkonto. Motionsförslagen avstyrks därför.

Kapitalbeskattning, arvs- och gåvobeskattning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att höja kapitalbeskattningen och om att införa en arvs- och gåvoskatt och en beredskapsskatt. Utskottet avstyrker vidare motionsförslagen om en ändrad beskattning av inlösenrätter och om ändrade regler för räntefördelning.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Bakgrund och gällande rätt

Kapitalbeskattning

I samband med skattereformen 1991 fick beskattningen av inkomster från kapital den utformning den har i dag – ibland kallad den duala eller den skandinaviska modellen. Den innebär att man beskattar inkomster av kapital separerat från den generella inkomstbeskattningen. Skatt på kapital är skatt på avkastningen på kapitalinnehav. Inkomsträntor, utdelningar samt kapitalvinster vid försäljning av aktier, andelar, fastigheter, bostadsrätter och övrig lös egendom förs i individbeskattningen samman till en inkomst av kapital. Som kapitalinkomst beskattas även inkomster av uthyrning av privatbostad. För näringsidkare görs en s.k. räntefördelning för att få en riktig fördelning av beskattningen av näringsidkares eget kapital mellan inkomstlagen kapital och näringsverksamhet. Avdrag i inkomstlaget kapital får göras på skuldräntor för lån på fastighet och andra lån, tomträttsavgäld, kapitalförluster samt vissa förvaltningskostnader. Skatten på kapitalinkomsten är proportionell med 30 procent. Om inkomsterna är större än utgifterna tas skatt ut på nettobeloppet.

Är däremot utgifterna större än inkomsterna får man på motsvarande sätt en skattereduktion. Det finns dock en begränsning som innebär att skatte-reduktionen i de fall underskottet överstiger 100 000 kronor endast görs med 21 procent för den överskjutande delen.

Arvs- och gåvobeskattning m.m.

Riksdagen beslutade att de tidigare arvs- och gåvoskatterna skulle avskaffas den 1 januari 2005 (bet. 2004/05:SkU18, rskr. 2004/05:134 och 136). Utskottet anförde vid sitt tillstyrkande av regeringens förslag att utskottet liksom regeringen ansåg att det inte var möjligt att möta den kritik som riktats mot arvs- och gåvoskatten genom ändrade regler. Kostnaden för att administrera arvs- och gåvoskatten måste också sättas i relation till de intäkter som skatten ger. Mot denna bakgrund och för att underlätta generationsskiftet i onoterade bolag ansåg såväl regeringen som utskottet att arvs- och gåvoskatten skulle slopas. Förmögenhetsskatten avskaffades den 1 januari 2007 (bet. 2007/08:SkU15, rskr. 2007/08:92). Utskottet anförde vid sitt tillstyrkande av regeringens förslag bl.a. att förmögenhetsskattens oenhetliga värderingsregler och många undantag skapade kryphål och uppmuntrade till skatteplanering, framför allt bland dem som hade stora kapitaltillgångar och resurser. Samtidigt hade många småhusägare kommit att betala förmögenhetsskatt på grund av snabbt stigande taxeringsvärden. Därför uppfattades förmögenhetsskatten som både godtycklig och orättvis.

Motionerna

I partimotion 2022/23:2074 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del föreslår Socialdemokraterna att inlösenaktier, inlösenrätter och säljrätter som tilldelas i inlösen- och återköpsförfaranden behandlas som utdelning vid tilldelningen för att minska möjligheten för utländska aktieägare att genom skatteplanering undvika svensk källskatt på utdelning. De skatte-mässiga skillnader som har funnits vid kontant utdelning och inlösen- och återköpsförfaranden undanröjs genom förslaget. För att inköpsrätter ska behandlas på samma sätt som inlösenaktier, inlösenrätter och säljrätter föreslår Socialdemokraterna också att inköpsrätter behandlas som utdelning. Förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2023.

Vidare föreslår Socialdemokraterna i yrkandena 3 och 4 i denna del att regeringen ska återkomma med förslag på utformning av en ny beredskaps-skatt, där ett första steg är att titta på 3:12-reglerna inför 2024. Beredskapskatten ska betalas av de som har störst bärkraft. Den ska vara enkel att betala och administrera, svår att skatteplanera runt och bidra till finansiering av försvaret på ca 6–8 miljarder kronor. Förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2025.

I partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del anförs att det i dag finns ett sammelsurium av regler för att gynna olika former av kapitalägande. Vänsterpartiet föreslår därför ett första

steg mot en mer enhetlig kapitalbeskattning genom att utdelning och kapitalvinst från onoterade aktier beskattas med 30 procent.

Vänsterpartiet föreslår vidare att det i likhet med i många andra länder inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) ska införas en arvs- och gåvoskatt i Sverige. Skatten ska utformas så att den drar in 1 procent av det årliga arvs- och gåvoflödet men ska ha ett ganska stort fribelopp så att vanliga hushåll som äger sin bostad inte omfattas.

I partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del föreslår Centerpartiet en ändrad ordning vid redovisningen av de skattemässiga justeringarna så att räntefördelningen flyttas ned. Centerpartiet föreslår också att regelsystemet med negativ räntefördelning och reglerna om särskild post ska slopas samt att räntefördelningen ska baseras på nettotillgångarna vid utgången av beskattningsåret

I partimotion 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del anför Miljöpartiet att de vill se ett Sverige som håller ihop. En viktig aspekt av det är att inte låta de ekonomiska klyftorna bli djupare mellan de som har pengar och de som inte har pengar. Miljöpartiet föreslår därför att kapitalskatten höjs från 30 procent till 35 procent.

Miljöpartiet föreslår vidare att det införs ett hyberavdrag enligt den modell som föreslogs i budgetpropositionen för 2022.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid ett flertal tillfällen avstyrkt förslag om att återinföra arvs- och gåvoskatten respektive förmögenhetsskatten. Utskottet har bl.a. hänvisat till de förslag som regeringen lagt fram i syfte att öka den ekonomiska jämlikheten och till att dessa skatter ansetts godtyckliga, orättvisa, ineffektiva och svåradministrerade.

Med hänsyn till det anförda är utskottet inte berett att nu tillstyrka förslagen om att återinföra en arvs- och gåvoskatt respektive en förmögenhetsskatt.

När det gäller förändringar på kapitalbeskattningens område konstaterar utskottet att sådana förändringar berör många människor, och att det därför är viktigt att sådana förändringar sker varsamt och över tid.

Utskottet är därför inte berett att nu tillstyrka förslagen om en förändrad kapitalbeskattning.

Utskottet är heller inte berett att tillstyrka förslagen om en ändrad beskattning av inlösenrätter, om en beredskapsskatt eller ett hyberavdrag.

Motionsförslagen avstyrks därmed.

Fastighetsskatt m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en ändring av reglerna om statlig fastighetsskatt och om en ändring av reglerna om stickår.

Jämför avvikande mening 2 (V) och 3 (C).

Bakgrund och gällande rätt

Fastighetsskatt

Den statliga fastighetsskatten betalas bl.a. för hyresfastigheter och industrifastigheter, enligt 1 och 3 §§ lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. För hyresfastigheter är den statliga fastighetsskatten 0,4 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för hyreshus, bostäder som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor). Fastighetsskatten är 0,1 procent av taxeringsvärdet för alla byggnadsenheter med lokaler och tillhörande tomtmark.

För ägarlägenheter är den statliga fastighetsskatten 1,0 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för ägarlägenheter, ägarlägenheter som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor).

Stickår

Det s.k. stickåret används för att underlätta vinstberäkningen vid försäljningen av fastigheter som förvärvats före år 1952. Sådana fastigheter ska, enligt 45 kap. 28 § första stycket IL, anses förvärvade den 1 januari 1952. Av samma paragrafs andra stycke följer att som anskaffningsutgift ska anses 150 procent av fastighetens taxeringsvärde för 1952. Där anges också att ersättningen vid förvärvet dock får användas som anskaffningsutgift om den överstiger 150 procent av taxeringsvärdet för 1952. Vidare föreskrivs att hänsyn inte ska tas till utgifter och avdrag som avser tiden före 1952 vid beräkningen av anskaffningsutgiften.

Reglerna om stickår förenklar kapitalvinstberäkningen genom att anskaffningsutgiften bestäms till en viss procent av taxeringsvärdet för ett visst år, stickåret, och genom att förbättringskostnader före det året inte beaktas.

Motionerna

I partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del föreslås att den kommunala fastighetsavgiften ska kompletteras med en statlig fastighetsskatt. Skatten ska tas ut med 1,5 procent på den del av taxeringsvärdet som överstiger 5 miljoner kronor och med 2,5 procent på den del av taxeringsvärdet som överstiger 7 miljoner kronor. Vidare anförs att dagens begränsningsregel, som innebär att pensionärer inte ska behöva betala mer än 4 procent av sin inkomst i avgift, ska utökas till att omfatta alla.

I partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 5 och 6 i denna del anförs att det är av stor vikt för ett samhälle att ha ett regelsystem som underlättar generationsskiften och andra ägarskiften i fråga om företag. Centerpartiet föreslår därför att ett nytt stickårssystem ska införas. Systemet ska vara offentligfinansierat neutralt och tentativt baserat på 70 procent av 1996 års taxeringsvärde från den 1 januari 2024.

Utskottets ställningstagande

Fastighetsskatten avskaffades 2008 och ersattes med en kommunal fastighetsavgift. I samband med avskaffandet anförde utskottet bl.a. att skatten uppfattades som orättvis och saknade legitimitet. Vidare anförde utskottet att skatten genom sin utformning inte i tillräcklig grad beaktar principen om att skatt betalas efter bärkraft och att den i vissa fall gav upphov till likviditetsproblem (bet. 2007/08:SkU10).

Utskottet anser att dessa skäl fortfarande gör sig gällande och är därmed inte berett att tillstyrka förslag om att införa en statlig fastighetsskatt.

När det gäller frågan om stickår har den setts över av Skatteförenklingsutredningen, som i oktober 2014 överlämnade sitt slutbetänkande Förenklade skatteregler för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag (SOU 2014:68) till regeringen. Utredningens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet finner inte skäl att föregripa beredningen av utredningens förslag.

Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen.

Skogsavdrag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en förändring av reglerna om skogsavdrag och om räntefördelning.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Bakgrund och gällande rätt

En skattskyldig som bedriver enskild näringsverksamhet och äger en lantbruksenhet kan under vissa förutsättningar få en uppskjuten beskattning av

skogsinkomster och på så sätt jämna ut skatten mellan olika år genom att göra skogsavdrag. En enskild näringsidkare som har intäkt av skogsbruk (skogsintäkt) får enligt 21 kap. 21 § IL under vissa förutsättningar göra avdrag för belopp som sätts in på ett särskilt konto i ett kreditinstitut (skogskonto eller skogsskadekonto).

Återföring av skogsavdrag innebär att det skogsavdrag som medgivits under innehavstiden tas upp till beskattning i inkomstslaget näringsverksamhet.

Motionen

I partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del föreslår Centerpartiet ett förenklat skogsavdrag och en förenklad återföring av skogsavdrag. Skogsavdragsreglerna, som ska förhindra beskattning av kapitaluttag, ger snabbare skogsavdrag vid rationaliseringsförvärv än vid vanliga förvärv. Ett borttagande av begreppet rationaliseringsförvärv i reglerna om skogsavdrag ger en betydande förenkling och stämmer väl överens med syftet bakom reglerna, att inte beskatta kapitaluttag.

Centerpartiet föreslår vidare i yrkandena 5 och 6 i denna del en ändrad ordning vid redovisningen av de skattemässiga justeringarna så att räntefördelningen flyttas ned. Centerpartiet föreslår vidare att regelsystemet om negativ räntefördelning, reglerna om särskild post samt tillämpningsgränsen för positiv räntefördelning ska slopas. Vidare föreslås att räntefördelningen ska baseras på nettotillgångarna vid utgången av beskattningsåret och att behandlingen av skatteskulderna i kapitalunderlaget ska vara enhetlig.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att reglerna om skogsavdrag och räntefördelning har setts över av Skatteförenklingsutredningen, som i oktober 2014 överlämnade sitt slutbetänkande Förenklade skatteregler för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag (SOU 2014:68) till regeringen. Utredningens förslag innebär att inkomstskattereglerna för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i svenska handelsbolag förenklas. Utredningen föreslår bl.a. att de särskilda reglerna om skogsavdrag vid rationaliseringsförvärv ska slopas. Skogsavdrag ska generellt få göras enligt de regler som i dag gäller vid rationaliseringsförvärv, dvs. med hela den avdragsgrundande skogsintäkten det beskattningsår som fastigheten förvärvas och de följande fem beskattningsåren. Även reglerna om rationaliseringsförvärv vid omarrondering föreslås slopas. Direktavdrag kommer därmed alltid att få göras vid omarronderingar. Vidare föreslås att två modeller för att beräkna positiv räntefördelning ska införas: fullständig och förenklad räntefördelning. Negativ räntefördelning ska slopas. Utredningens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet finner inte skäl att föregripa beredningen av utredningens förslag. Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen.

Avskaffad avfallsförbränningsskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att avskaffa avfallsförbränningsskatten samt de ändringar i skatteförfarandelagen som därmed följer.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att behålla avfallsförbränningsskatten.

Jämför avvikande mening 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Avfallsförbränningsskatten avskaffas genom att lagen (2019:1274) om skatt på avfall som förbränns upphävs. I skatteförfarandelagen tas avfallsförbränningsskatten bort i bestämmelsen om vad som avses med punktskatt och i en bestämmelse som rör registrering. Motsvarande ändringar görs i redan beslutade ändringar i skatteförfarandelagen som träder i kraft den 13 februari 2023.

Skatteverket har gjort en utvärdering av avfallsförbränningsskattens effekter, som överlämnades till regeringen den 1 oktober 2021 (Fi2021/03213). I utvärderingen konstaterar Skatteverket bl.a. att skatten inte på ett verkningfullt och kostnadseffektivt sätt styr mot en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering. Utvärderingen visar även att en del av skatten övervältras på mottagningsavgifterna och en del belastar avfallsförbrännarnas resultat.

Lagen om upphävande av lagen om skatt på avfall som förbränns träder i kraft den 1 januari 2023. Den upphävda lagen gäller dock för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Även ändringar i skatteförfarandelagen träder i kraft den 1 januari 2023. Äldre bestämmelser gäller dock för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

I skatteförfarandelagen tas avfallsförbränningsskatten bort i bestämmelsen om vad som avses med punktskatt och i en bestämmelse som rör registrering. Motsvarande ändringar görs i redan beslutade ändringar i skatteförfarandelagen som träder i kraft den 13 februari 2023.

Motionerna

Regeringens förslag till avskaffad avfallförbränningsskatt avvisas av Vänsterpartiet i partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del, av Centerpartiet i partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf

m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del samt av Miljöpartiet i partimotion 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att avfallsförbränningsskatten enligt Skatteverkets utvärdering har lett till att en del kraftvärme- och värmeverk har reviderat sina reinvesterings- och nyinvesteringsplaner redan ett år efter skattens införande, och att detta riskerar att påverka effektsituationen negativt.

Regeringen bedömer att skatten inte på ett verkningsfullt och kostnads-effektivt sätt styr mot sina syften samtidigt som detta riskerar att få en negativ påverkan på effektsituationen. Utskottet delar denna bedömning.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag om att avskaffa avfallsförbränningsskatten och avstyrker de aktuella motionerna.

Slopad skattenedsättning för datorhallar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att slopa skattenedsättningen för datorhallar samt möjligheten till återbetalning av skatt på elektrisk kraft som förbrukats för framställning av värme eller kyla som levererats för förbrukning i en datorhall.

Propositionen

Skattenedsättningen för energiskatt på elektrisk kraft som förbrukas i datorhallar slopas. Även möjligheten till återbetalning av skatt på elektrisk kraft som förbrukats för framställning av värme eller kyla som levererats för förbrukning i en datorhall slopas. Möjligheten att godkännas som frivilligt skattskyldig för energiskatt på grunden att elektrisk kraft förbrukas i en datorhall slopas. Begränsningen att avdrag för energiskatt på elektrisk kraft som förbrukas i vissa kommuner i de norra delarna av landet inte får göras för förbrukning i en datorhall slopas.

Förändringarna träder i kraft den 1 juli 2023. Äldre bestämmelser gäller dock för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Rysslands invasion av Ukraina och agerande på energimarknaden kraftigt har ändrat förutsättningarna för den europeiska elmarknaden, och att svenska hushåll och företag nu står inför en vinter med mycket högre elpriser än normalt.

Utskottet delar regeringens bedömning att datorhallar bör beskattas på samma sätt som tjänstesektorn i övrigt och tillstyrker förslaget att slopa skattnedsättningen för dessa.

Slopad koldioxidskatt på bränsle i kraftvärme- och värmeverk inom EU ETS

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att befria bränsle som förbrukas i kraftvärmeproduktion eller i annan värmeproduktion för framställning av värme i en anläggning inom utsläppshandelssystemet från koldioxidskatt och att befria råtallolja som förbrukas i kraftvärmeproduktion eller i annan värmeproduktion för framställning av värme i en anläggning inom utsläppshandelssystemet från energiskatt med ett belopp som motsvarar den koldioxidskatt som tas ut på s.k. lågbeskattad olja.

Motionsförslagen om att avslå regeringens förslag avstyrks.

Jämför avvikande mening 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att bränsle som förbrukas i kraftvärmeproduktion eller i annan värmeproduktion för framställning av värme i en anläggning inom utsläppshandelssystemet bör befrias från koldioxidskatt. Råtallolja som förbrukas i kraftvärmeproduktion eller i annan värmeproduktion för framställning av värme i en anläggning inom EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS) bör också befrias från energiskatt med ett belopp som motsvarar den koldioxidskatt som tas ut på s.k. lågbeskattad olja.

Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2023. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Proposition 2022/23:17 Tillfälligt sänkt skatt på drivmedel och sänkt skatt på bränslen i viss värmeproduktion

I propositionen lämnar regeringen förslag i enlighet med det aviserade förslaget i budgetpropositionen. Som skäl anförs bl.a. att elpriserna befinner sig på rekordhög nivåer och varierar kraftigt mellan norra och södra Sverige. För att mildra den pågående elkrisen krävs akuta åtgärder. Genom en slopad skatt förbättras lönsamheten för dessa verksamheter, vilket kan skapa förutsättningar även för att öka den samtidiga elproduktionen i kraftvärmeanläggningar. I situationer med höga elpriser och en ansträngd situation på elmarknaden kan även en relativt liten ökning av elproduktionen leda till tydlig prispåverkan på elmarknaden. På sikt kan bedömningen också möjliggöra

ytterligare produktion av el, t.ex. genom investeringar i nya eller befintliga kraftvärmeanläggningar. Samtidigt kvarstår styrningen mot minskade utsläpp av växthusgaser genom att anläggningarna omfattas av EU ETS.

Motionerna

I partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del avvisar Vänsterpartiet regeringens proposition. Vänsterpartiet anför bl.a. att utsläppspriset ger en tydlig styrande signal till alla aktörer och gör det mer lönsamt att investera i åtgärder som minskar utsläppen. I kommittémotion 2022/23:2285 av Ali Esbati m.fl. (V) avvisas regeringens förslag om sänkt skatt på bränslen i viss värmeproduktion.

I partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del avvisar Centerpartiet regeringens förslag. Centerpartiet anför bl.a. att skattebefrielsen inte skulle gynna ambitionen att öka kraftvärmeproduktionen, eftersom skatterelationen mellan bränsle för kraftvärmeproduktion och värmeproduktion upprätthålls. I motion 2022/23:2291 av Martin Ådahl (C) yrkandena 1 och 2 i denna del föreslås att regeringens förslag om sänkt skatt på bränslen i viss värmeproduktion avslås.

Miljöpartiet avvisar i partimotion 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del regeringens föreslagna sänkningar av koldioxidskatten i kraftvärme och värmeverk inom EU ETS. Miljöpartiet anför bl.a. att för att upprätthålla omställningstrycket i samhället behöver vissa miljöskatter vara på plats och Miljöpartiet har därför för avsikt att behålla de tidigare och införa nya. I kommittémotion 2022/23:2295 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) föreslås att regeringens förslag att sänka skatten på bränslen i viss värmeproduktion avslås.

Utskottets ställningstagande

Långsiktiga och förutsägbara spelregler är en förutsättning för att investeringar som möjliggör mer elproduktion från kraftvärmens ska komma till stånd och det krävs enligt regeringens bedömning åtgärder för att förbättra lönsamheten inom elproduktion i kraftvärmeverk. Utskottet delar denna bedömning och anser att det behövs åtgärder för att mildra den pågående elkrisen. Samtidigt konstaterar utskottet att det med regeringens förslag kvarstår styrning mot minskade utsläpp av växthusgaser genom att anläggningarna omfattas av EU ETS.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker de aktuella motionerna.

Tillfälligt sänkt energiskatt på bensin och diesel samt följdändringar för lågbeskattad olja

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att tillfälligt sänka energiskatten på bensin och diesel med 80 öre per liter utifrån de skattesatser som skulle ha gällt fr.o.m. den 1 januari 2023 med gällande indexeringsregler och den sammanlagda skatten på s.k. lågbeskattad olja med 722 kronor per kubikmeter utifrån de skattesatser som skulle ha gällt fr.o.m. den 1 januari 2023 med gällande indexeringsregler.

Motionsförslagen om att avslå regeringens förslag avstyrks.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Energiskatten på bensin och diesel bör tillfälligt sänkas med 80 öre per liter utifrån de skattesatser som skulle ha gällt fr.o.m. den 1 januari 2023 med gällande indexeringsregler. Priset på bensin och diesel vid pump sänks därmed med 1 krona per liter inklusive mervärdesskatt. Som en följdändring bör den sammanlagda skatten på s.k. lågbeskattad olja sänkas med 722 kronor per kubikmeter utifrån de skattesatser som skulle ha gällt fr.o.m. den 1 januari 2023 med gällande indexeringsregler.

Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2023.

Proposition 2022/23:17 Tillfälligt sänkt skatt på drivmedel och sänkt skatt på bränslen i viss värmeproduktion

I propositionen, som lämnades den 15 november 2022, presenterade regeringen förslag i enlighet med sin avisering i budgetpropositionen. Som skäl anförts bl.a. att Rysslands invasion av Ukraina i kombination med den svaga svenska kronan har fått orimliga effekter för dem som är beroende av bensin- eller dieslbilar. Om inte åtgärder vidtas för att mildra effekterna av de höga drivmedelspriserna riskerar det enligt regeringen att få fortsatt stora konsekvenser för hushåll och företag i ett stort antal branscher. I inte minst jordbruket och åkerinäringen är särskilt utsatta. För att möta de höga drivmedelspriserna anser regeringen att skatten på bensin och diesel tillfälligt under tre år bör sänkas med 1 krona vid pump fr.o.m. den 1 januari 2023, vilket innebär en sänkning av energiskatten med 80 öre per liter utifrån de skattesatser som skulle ha gällt fr.o.m. den 1 januari 2023 med gällande indexeringsregler. Nivån på drivmedelsskatterna ska årligen analyseras och kan förändras om prisläget motiverar det. Om världsmarknadspriset är lägre och den tillfälliga sänkningen av reduktionsplikten bana fått avsedd effekt kan den tillfälliga sänkningen av skatten alltså upphöra redan under 2024 eller 2025.

Tidigare skattesänkningar på bensin och diesel som används som drivmedel har medfört att s.k. lågbeskattad olja kommit att beskattas högre än diesel miljöklass 1. I den s.k. lågbeskattade oljan ingår bl.a. oljeprodukter som försetts med märk- och färgämnen. För att uppfylla EU:s märkningsdirektiv (Rådets direktiv (95/60/EG) av den 27 november 1995 om märkning för beskattningsändamål av dieselbrännolja och fotogen) bör skatten för s.k. lågbeskattad olja sänkas.

Motionerna

Socialdemokraterna avvisar regeringens förslag i partimotion 2022/23:2074 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del. I kommittémotion 2022/23:2289 av Mikael Damberg m.fl. (S) yrkas att regeringens förslag om sänkt skatt på drivmedel avslås. Motionärerna anför bl.a. att de anser att regeringens förslag är otillräckligt för att stötta hushållen. Socialdemokraterna tillstyrker dock förslaget om sänkt skatt på bränsle i viss värmeproduktion.

Vänsterpartiet avvisar i partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del och i kommittémotion 2022/23:2285 av Ali Esbati m.fl. regeringens förslag om sänkt skatt på drivmedel. Motionärerna anför att regeringens förslag motverkar den gröna omställningen och att det är angeläget att styrmedel utformas för att minska klyftor mellan stad och landsbygd och att det vid behov införs kompensatoriska åtgärder för att beakta rättviseperspektivet.

Centerpartiet avvisar i partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del regeringens förslag. Motionärerna anför att det är hushåll på landsbygden som är beroende av bilen som i första hand bör kompenseras. De anser därför att det är olyckligt att regeringen väljer att föreslå en bred sänkning av skatten på bensin och diesel för alla, inklusive de som bor i våra storstäder. I motion 2022/23:2291 av Martin Ådahl (C) yrkande 1 i denna del och yrkande 2 i denna del som avser tillfälligt sänkt skatt på drivmedel anför att regeringens förslag bör avslås. I yrkande 3 yrkas att hushåll som bor på landsbygden och som är beroende av bilen bör kompenseras för höga drivmedelspriser. Centerpartiet föreslår därför i stället ett mycket mer kraftfullt, men fokuserat, stöd för att möta de höga pumppriserna.

Miljöpartiet avvisar i partimotion 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del regeringens föreslagna sänkning av energiskatten på bensin och diesel och föreslår att skatten återförs till tidigare nivåer. I kommittémotion 2022/23:2295 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) avvisas den tillfälliga skattesänkningen på drivmedel.

Utskottets ställningstagande

Indexomräkningen av skattesatserna för bensin och diesel skulle enligt gällande regler leda till markant ökade drivmedelspriser om inte de indexerade skattebeloppen sänks. Utskottet anser att långsiktiga styrsignaler genom bl.a. koldioxidprissättning och energibesättning är viktiga för att nå Sveriges långsiktiga ambitioner på klimat- och energiområdet, och delar därför regeringens bedömning att de föreslagna sänkningarna endast ska vara tillfälliga och gälla under tre år.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Tillfälligt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om att tillfälligt utökade nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel som används i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet bör förlängas t.o.m. den 31 december 2023.

Motionsförslagen om att avslå regeringens förslag samt att permanenta den tillfälliga nedsättningen avstyrks.

Jämför avvikande mening 2 (V) och 3 (C).

Propositionen

Regeringen bedömer att den tillfälligt utökade nedsättningen av koldioxid- och energiskatt, som gäller fram t.o.m. den 30 juni 2023, på diesel som används i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet bör förlängas t.o.m. den 31 december 2023.

Den tillfälligt utökade nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel som används i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet infördes mot bakgrund av att priset på flera viktiga insatsvaror inom dessa näringar ökat kraftigt, inte minst på grund av kriget i Ukraina. Den tillfälligt utökade nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel motiverades också av behovet av att upprätthålla och stärka svensk livsmedelsproduktion under den extraordinära situation som rådde på grund av händelserna i omvärlden. Regeringen bedömer att dessa förhållanden kommer att kvarstå under hela det kommande året. Det finns därför skäl att förlänga den tillfälligt utökade nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel till att gälla även under andra halvåret 2023. Regeringen avser att under våren 2023 återkomma till riksdagen med ett

förslag med utgångspunkt i ovanstående. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2023.

Motionerna

Vänsterpartiet avvisar i partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del regeringens bedömning om tillfälligt sänkt bensin- och dieselskatt inom jord- och skogsbruk.

Centerpartiet anser i partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att nedsättningen av skatten på diesel som används inom jord-, skogs- och vattenbruk ska permanentas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det finns skäl att förlänga den tillfälligt utökade nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel till att gälla även under andra halvåret 2023. Motionsförslaget avstyrks.

Utskottet är inte berett att nu ställa sig bakom förslag om att permanenta nedsättningen av skatten på diesel som används inom jord-, skogs- och vattenbruk och avstyrker motionsförslaget med denna innebörd.

Ingen BNP-indexering av kemikalieskatten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om att återinföra BNP-indexering av kemikalieskatten.

Jämför avvikande mening 1 (S).

Propositionen

I budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 11.14) bedömde den dåvarande regeringen att skatten på kemikalier i viss elektronik utöver den årliga omräkningen med hänsyn till konsumentprisindex (KPI) även borde räknas om med beaktande av utvecklingen av bruttonationalprodukten (BNP) genom ett tillägg med 2 procentenheter till KPI-utvecklingen. Den offentligfinansiella effekten av att BNP-indexera skatten på kemikalier i viss elektronik uppskattades till ca 40 miljoner kronor 2023. Den 5 maj 2022 överlämnade den förra regeringen propositionen BNP-indexering av skatterna på kemikalier i viss elektronik och avfallsförbränning (prop. 2021/22:240) till riksdagen. Utskottet avstyrkte regeringens förslag och riksdagen beslutade den 26 oktober 2022 i enlighet med utskottets förslag (bet. 2022/23:SkU2, rskr. 2022/23:2). De tidigare beräknade offentligfinansiella effekterna behöver därför justeras.

Motionerna

Socialdemokraterna redovisar i sin partimotion 2022/23:2074 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del en intäktsförstärkning för 2023 och 2024 i enlighet med den beräkning som redovisats i proposition 2021/22:1, med en införd BNP-indexering av kemikalieskatten.

Utskottets ställningstagande

Skatteutskottet har avstyrkt förslag om att räkna om kemikalieskatten årligen med beaktande av utvecklingen av BNP eftersom den utvärdering som gjorts av skatten tyder på att den inte har varit effektiv när det gäller att styra mot de mål som har varit dess syfte.

Utskottet har inte ändrat sin bedömning och avstyrker motionsförslaget i denna del.

En enklare och tydligare kemikalieskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en enklare och tydligare kemikalieskatt.

Propositionen

Utvärdering av kemikalieskatten

Den 28 november 2019 beslutade regeringen att ge Skatteverket och Kemikalieinspektionen i uppdrag att utvärdera kemikalieskattens effekter. Utvärderingen skulle innefatta områdena samhällsekonomiska effekter (inklusive måluppfyllelse och kostnadseffektivitet), administrativ börda, omfattade ämnen och bilagan till lagen.

Den 1 oktober 2020 redovisades den första delen av utvärderingen. I den rapporten ansåg myndigheterna bl.a. följande. Skatten kan inte sägas vara kostnadseffektiv. Det beror bl.a. på att skatten beräknas utifrån varans vikt i stället för de ämnen som ska reduceras och att inte enbart varor som används i hemmiljö beskattas. Även om skatten inte bedöms vara kostnadseffektiv kan den dock bidra till att minska exponeringen av flamskyddsmedel i hemmiljö. Det finns exempel på företag som anger att skatten är en konkret drivkraft för substitutionsarbete. Det finns enligt utvärderingen även en rad felaktigheter och otydligheter i bilagan till lagen.

Den 17 maj 2021 redovisades den andra och sista delen av utvärderingen. I denna fanns förslag till ändringar av skatten. Utvärderingen rekommenderade även att det skulle utredas om skattens tillämpningsområde skulle utvidgas till fler varor.

Ett enklare avdragssystem

Regeringen föreslår att avdragssystemet förenklas så att rätten till avdrag från kemikalieskatten enbart påverkas av om varan innehåller brom, klor eller fosfor. Om ett ämne är additivt eller reaktivt tillsatt påverkar inte avdragsrätten. För varor som inte innehåller brom eller klor medges avdrag med 50 procent. Varor som därutöver inte innehåller fosfor medges i stället avdrag med 95 procent. Skatt ska betalas med 11 kronor per kilo av den skattepliktiga varans nettovikt för vitvaror och med 160 kronor per kilo för övrig elektronik. Skatt ska inte betalas med högre belopp än 489 kronor per skattepliktig vara. Reglerna om indexering ändras så att omräkningen knyts direkt till gällande skattebelopp, snarare än till ett basår.

Regeringen bedömer att även om förslaget i utvärderingen i teorin skulle öka skattens styreffekt skulle det inte vara lämpligt att öka den administrativa bördan när det gäller skatten, i synnerhet inte när det i utvärderingen har visat att administrationen redan i dag hindrar skatten från att fullt ut få den styreffekt den borde ha. Att minska administrationen och öka kontrollmöjligheterna bedöms ha en större potential att i praktiken öka skattens styreffekt. Regeringen föreslår därför att avdragssystemet ska göras om så att möjligheterna till avdrag enbart baseras på vilka grupper av ämnen varan innehåller och inte om ämnena är additivt eller reaktivt tillsatta. Som en följd av detta föreslår regeringen även att den nuvarande bilagan till lagen upphör att gälla.

Tydligare och enklare regler för begagnade varor

Den generella regeln om undantag från skattskyldighetens inträde ändras så att skattskyldighet inte inträder för varor som i Sverige tidigare har ägts av någon annan än en lagerhållare, tagits till ett försäljningsställe för detaljförsäljning eller tagits i anspråk för annat ändamål än försäljning. Reglerna samordnas med möjligheterna till återbetalning i vissa fall. Det införs ett generellt undantag från beskattning för varor som är tillverkade före den 1 juli 2017. Skattskyldighetens inträde för lagerhållare utvidgas så att skattskyldighet även inträder när en vara tas till ett försäljningsställe som inte är det egna.

Ändrade regler för viss import och otillåten införsel

Regeringen föreslår att ett system med schablonbeskattning införs för import och otillåten införsel i de fall en varas nettovikt inte går att utläsa av tulldeklarationen. Schablonbeloppen ska baseras på de tyngsta varor som normalt förekommer på marknaden inom varje kategori. Om beskattning har skett enligt schablon kan en skattskyldig inom två månader skriftligen lämna uppgifter till Tullverket om varans vikt för att få skatten beräknad enligt ordinarie regler.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens förslag om en enklare och tydligare kemikalieskatt. Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Övriga motionsförslag om miljö- och energiskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en progressiv eller höjd flygskatt, om att avskaffa effektgränserna för skattebefrielse för egenproducerad el, om att återinföra skattebefrielse för biooljor samt om att införa en antibiotikaskatt på kött.

Jämför avvikande mening 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Bakgrund

Vägskatt

Eurovinjettdirektivet (1999/62/EG) är tillämpligt på fordonsskatter, vägavgifter och vägtullar som tas ut för tunga lastbilar, dvs. lastbilar som inklusive släp har en högsta tillåten bruttovikt av mer än 12 ton. Syftet med direktivet är att avlägsna snedvridningar av konkurrensen mellan transportföretag i medlemsstaterna genom en harmonisering av avgiftssystemen för tunga lastbilar. Direktivet kräver inte att medlemsstaterna inför vägavgifter eller vägtullar, men om sådana tas ut måste direktivets bestämmelser följas. Enligt direktivet kan två eller flera medlemsstater samarbeta för att införa ett gemensamt vägavgiftssystem.

Sverige är sedan den 1 januari 1998 tillsammans med ett antal andra EU-länder anslutet till Eurovinjettsamarbetet. Det innebär ett gemensamt uttag av tidsbaserade vägavgifter för tunga godstransporter med en totalvikt på minst 12 ton vid användandet av vissa vägar. Vägavgifterna som tas ut inom ramen för samarbetet har införts i Sverige genom lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon.

Genom en ändring av Eurovinjettdirektivet (COM(2008) 436) har medlemsstaterna möjlighet att i vägtullar för tunga lastbilar integrera ett belopp som motsvarar kostnaderna för trafikrelaterade luftföroreningar och buller samt kostnaden för den trängsel som andra fordon utsätts för.

Regeringen beslutade den 16 april 2020 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att analysera utformningen av ett nytt miljöstyrande system som ett alternativ till den nuvarande eurovinjettavgiften för godstransporter på väg och som kan bidra till att miljö- och klimatmålen nås, att användas för uttag av skatt och bidra till förbättrad kontroll av regelefterlevnaden av yrkestrafiken (dir. 2020:38). Utredningen presenterade sitt förslag i mars 2022 (SOU 2022:13 Godstransporter på väg – vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system), som för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Flygskatt

En punktskatt på flygresor infördes den 1 april 2018 efter att riksdagen antog lagen (2017:1200) om skatt på flygresor (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:FiU1, rskr. 2017/18:54). Skatten har utformats som en skatt på kommersiella flygresor som ska betalas för passagerare som reser från en flygplats i Sverige i ett flygplan som är godkänt för fler än tio passagerare. Skatt ska inte betalas för barn under två år eller för passagerare som på grund av teknisk störning, väderförhållanden eller någon annan oförutsedd händelse inte har nått destinationsflygplatsen och som medföljer vid förnyad avgång, flygande personal som är i tjänst under flygningen samt transit- och transferpassagerare. Det flygföretag som utför flygningen ska vara skattskyldigt. Skyldighet att betala skatt ska inträda när flygplanet lyfter från en flygplats i Sverige. Skatten ska tas ut med olika nivåer beroende på om passageraren reser till en slutdestination i ett land som ligger helt inom Europa, helt eller delvis i en annan världsdel än Europa med ett avstånd om högst 6 000 kilometer från Arlanda flygplats eller i en annan världsdel än Europa med ett avstånd längre än 6 000 kilometer från Arlanda flygplats. Vidare ska det göras en årlig omräkning av skattesatserna för kalenderåret 2019 och efterföljande kalenderår grundad på faktiska förändringar i KPI. 2022 är skattesatsen 64, 265 eller 424 kronor per passagerare, beroende på vilket land som är flygresans slutdestination.

Energiskatt på naturgas och gasol

Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, kallat energiskattedirektivet, är ett unionsgemensamt ramverk för hur medlemsstaterna ska utforma sin nationella beskattning av bränslen och el. På nationell nivå regleras skatter på bränslen och el i lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE. Grundregeln i såväl energiskattedirektivet som LSE är att bränslen och el ska beskattas. De bränslen som omfattas av energiskattedirektivet beskattas vid användning som motorbränslen eller som bränslen för uppvärmning. Direktivet innehåller dock krav på obligatorisk skattebefrielse i vissa situationer samt möjligheter för medlemsstaterna att ge skattenedsättning eller fullständig skattebefrielse i andra situationer.

Energiskatt togs tidigare ut med 30 procent av den generella nivån för bränslen som förbrukas för uppvärmning eller drift av stationära motorer inom vissa sektorer. Det rör sig om tillverkningsprocessen i industriell verksamhet samt i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet. I fråga om tillverkningsindustrin tas energiskatt ut med samma nivå oavsett om förbrukningen sker inom eller utanför systemet för handel med utsläppsrätter (EU ETS).

Motsvarande skattenedsättningar medges för den som förbrukat bränslen för framställning av värme eller kyla som levererats till tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, respektive för yrkesmässig jord-, skogs- och

vattenbruksverksamhet. Bränsleförbrukning för vissa industriella processer är dock helt befriade från både energi- och koldioxidskatt. Detta gäller exempelvis metallurgiska och mineralogiska processer samt framställning av energiprodukter.

Sådana skattelättnader utgör statligt stöd enligt reglerna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Nedsättningarna för tillverkningsprocessen i industriell verksamhet samt jordbruks-, och skogsbruksverksamheterna omfattas av kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, kallad GBER. Nedsättningen för vattenbruksverksamhet omfattas av kommissionens förordning (EU) nr 1388/2014 av den 16 december 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd till företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, kallad FIBER.

Regeringen lämnade den 16 mars 2021 förslag på slopad nedsättning av energiskatt på bränslen i vissa sektorer. Enligt förslaget ska energiskatt tas ut med 100 procent av den generella nivån för bränslen som förbrukas för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet samt i yrkesmässig jord-, skogs- eller vattenbruksverksamhet, dock inte för förbrukning i skepp eller båtar. Återbetalning av energiskatt ska inte medges för bränslen som förbrukas för framställning av värme eller kyla som levererats för sådana ändamål. Ändringarna genomfördes i två steg med en sänkning av skattenedsättningen från 70 procent till 35 procent den 1 juli 2021 och ett helt slopande av skattenedsättningen den 1 januari 2022.

Den 1 januari 2021 avskaffades skattebefrielsen för andra skattepliktiga biobränslen för uppvärmning än biogas och biogasol (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:FiU1, rskr. 2020/21:63). Skälet till förändringen som gjordes vid årsskiftet är att Sverige inte har något förnyat statsstödsgodkännande från Europeiska kommissionen för att skattebefria de aktuella bränslena. Regeringens ambition är att i det kommande arbetet med nya statsstödsriktlinjer, och exempelvis ett reviderat energiskattedirektiv, uppnå bättre skattemässiga förutsättningar för samtliga biobränslen. Flertalet biobränslen är dock inte skattepliktiga, och är därmed helt skattebefriade. Användningen av skattepliktiga biobränslen för uppvärmningsändamål är mycket låg. Den slopade nedsättning av energiskatt som genomfördes den 1 januari 2022 träffar därför i praktiken nästan enbart fossila bränslen.

I fråga om tillverkningsindustrin avses bränslen som förbrukas för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet. Full energiskatt bör tas ut oavsett om förbrukningen sker inom eller utanför EU ETS. Skälet till detta är att uppdelningen i handlande respektive icke handlande sektor endast är av betydelse för styrningen mot minskade utsläpp av växthusgaser. I likhet med vad vissa remissinstanser förde fram styrs koldioxidutsläppen i första hand av EU ETS respektive

koldioxidskatten. Förbrukningen av bränsle vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet inom EU ETS kommer därmed även i fortsättningen vara befriad från koldioxidskatt. Sådan bränsleförbrukning som sker i metallurgiska processer, mineralogiska processer och för framställning av energiprodukter har fullständig befrielse från energi- och koldioxidskatt. Bränsleförbrukning för sådana processer berörs inte av ändringarna.

Energiskatt på egenproducerad el

I 11 kap. 2 § LSE regleras undantag från skatteplikt för el. Genom undantaget från skatteplikt i 11 kap. 2 § första stycket 1 undantas el som framställs i mindre produktionsanläggningar för förbrukning på samma plats som elen producerats. Undantaget är motiverat av administrativa skäl. För förnybar el, inklusive solel, som framställs i små anläggningar på den plats där elen förbrukas finns även i 11 kap. 10 § LSE en möjlighet till skattenedsättning ned till 0,6 öre per kilowattimme. Skattebefrielsen uppnås genom ett avdrag för energiskatt på el och är tillgänglig för producenter vars sammanlagda produktionskapacitet överstiger gränsen i det ovan nämnda undantaget från skatteplikt men där elen uppfyller kravet på att inte överföras till ett koncessionspliktigt nät och kravet på de individuella anläggningarnas storlek.

Regeringen föreslog att det befintliga undantaget från skatteplikt för egenproduktion av el utvidgades genom höjning av effektgränserna från 255 kilowatt (kW) till 500 kW för elektrisk kraft som framställs från sol, från 125 kW till 250 kW för elektrisk kraft som framställs från vind eller vågor och från 50 kW till 100 kW i övriga fall. Den befintliga skattenedsättningen i form av avdrag i deklarationen för egenproducerad förnybar el, inklusive solel, utvidgades till fullständig skattebefrielse. Effektgränserna för skattenedsättningen i form av avdrag höjdes på motsvarande sätt som effektgränserna för undantaget från skatteplikt. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2020/21:113, bet. 2020/21:SkU25, rskr. 2020/21:294). Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2021.

Skattebefrielse för vissa biobränslen

Grundförutsättningarna för att kunna ge statligt stöd till skydd för miljön är att stödet har en stimulanseffekt, att det är nödvändigt och proportionellt. Ett stöd som ges för bränslen som framställts av biomassa får kompensera endast för merkostnaderna för framställningen av bränslet i förhållande till det fossila bränsle som ersätts. Om stödet överstiger merkostnaderna för framställningen av biobränslet uppstår s.k. överkompensation. I statsstödsgodkännandet åtar sig Sverige att kontrollera det inte uppstår varaktig överkompensation. Om Sverige inte åtgärdar en konstaterad överkompensation står det i strid med statsstödsgodkännandet, dvs. skattebefrielsen är ett otillåtet statsstöd.

Sveriges statsstödsgodkännande för skattebefrielse för animaliska och vegetabiliska fetter och oljor, icke-syntetisk metanol, Fame och vissa andra blandningar av estrar och glycerol samt biogas för uppvärmning (SA.49893)

löpte ut den 31 december 2020 och regeringen gjorde bedömningen att det inte var möjligt att få ett förnyat godkännande. Skattebefrielsen avskaffades genom att riksdagen antog regeringens förslag i samband med beslutet om statens budget för 2021 (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:FiU1, rskr. 2020/21:63).

Antibiotika

Regeringen gav den 25 maj 2021 en särskild utredare uppdraget att beskriva och utvärdera Sveriges arbete med att få till stånd en mer ansvarsfull och minskad antibiotikaanvändning i djurhållningen globalt och vid behov föreslå åtgärder för att effektivisera och utveckla arbetet. Utvärderingen ska omfatta Sveriges internationella arbete liksom sådana initiativ på nationell nivå som skulle kunna få effekt, direkt eller indirekt, på antibiotikaanvändningen i djurhållningen globalt. I uppdraget ingår också att analysera de samarbeten som svenska aktörer finns representerade i samt de strategier som Sverige har använt sig av för påverkansarbete. Utredaren ska lämna förslag på hur Sverige bättre kan agera internationellt men inte lämna förslag på skatteområdet.

Utredaren ska bl.a.

- kartlägga svenska aktörers insatser för en ansvarsfull och minskad antibiotikaanvändning inom djurhållningen globalt
- analysera insatsernas effektivitet och bedöma vilka initiativ som kan få störst utväxling i förhållande till insatta medel och resurser
- lämna förslag till åtgärder som generellt skulle kunna effektivisera och utveckla Sveriges arbete ytterligare för en ansvarsfull och minskad antibiotikaanvändning inom djurhållningen globalt.

Den 1 augusti 2022 överlämnade utredningen sitt betänkande Friska djur behöver inte antibiotika – bättre verkan genom internationell påverkan (SOU 2022:43) till regeringen.

Motionerna

I partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del föreslås att arbetet med en reform av vägtrafikbeskattningen inleds redan nu för att möta en ökad elektrifiering av vägtrafiken med stärkt regional rättvisa. En differentierad vägbeskattning ger förutsättningar för låg eller helt slopad vägskatt på landsbygden där alternativ till bil saknas och hög vägskatt i storstäder med tillgång till kollektivtrafik. Motionärerna föreslår även att det införs en avståndsbaserad skatt för godstransporter på väg. Vidare föreslås en progressiv flygskatt som innebär att resenärerna betalar mer skatt ju mer de flyger.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att nedsättningen av energiskatt på naturgas och gasol avskaffas. Vidare anför motionärerna att i det proposition 2020/21:113 Utökad befrielse från energiskatt för egenproducerad el föreslogs flera välkomna höjningar av effektgränserna för skattebefrielse för egenproducerad

el. Centerpartiet vill dock gå längre och helt avskaffa dessa effektgränser. Motionärerna anför även att det i budgetpropositionen för 2021 föreslogs att den skattebefrielse för vissa biooljor som tidigare funnits skulle avskaffas. Centerpartiet anser att det, inte minst mot bakgrund av det ansträngda effektläget i södra Sverige, var olyckligt att biooljorna påfördes full skatt och föreslår att skattebefrielsen återinförs.

Miljöpartiet föreslår i partimotion 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att flygskatten dubblas för samtliga avståndskategorier. Motionärerna föreslår även att en antibiotikaskatt införs på kött för att motverka dagens höga användning av antibiotika. Eftersom den gäller lika för importerat och svenskt kött kommer det att gynna den svenska djurhållningen som har jämförelsevis låga nivåer av antibiotika.

Utskottets ställningstagande

Utredningen av hur ett nytt miljöstyrande system kan utformas som ett alternativ till den nuvarande eurovinjettavgiften för godstransporter på väg presenterade sitt betänkande i mars 2022, vilket för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet finner inte skäl att föregripa beredningen och avstyrker motionsförslaget om att reformera vägbeskattningen.

När det gäller frågan om att införa en progressiv flygskatt anser utskottet inte att det är rätt verktyg för att nå Sveriges klimatpolitiska mål. Enligt utskottets bedömning skulle en sådan förändring riskera att hämma utvecklingen av svenska arbetstillfällen och svensk ekonomisk tillväxt.

Motionsförslagen om att införa en progressiv eller höjd flygskatt avstyrks därför.

Utskottet har ovan tillstyrkt regeringens förslag till prioriteringar inom skattepolitiken inklusive energiskatten på bränslen och drivmedel.

Utskottet avstyrker mot denna bakgrund motionsförslaget om avskaffad nedsättning av energiskatten på naturgas och gasol.

Den 1 juli 2021 höjdes effektgränserna för undantag från skatteplikt för egenproduktion av el, samt effektgränserna för skattenedsättning i form av avdrag. Undantag från skatteplikt är att betrakta som ett statligt stöd i EUF-fördragets mening. En viktig princip för skattepolitiken är att regelverket ska vara förenligt med EU-rätten och i tidigare lagstiftningsarbeten har det därför lyfts fram att det är viktigt att de ändringar som föreslås respekterar bl.a. EU-rättens regler om statligt stöd.

Utskottet anser att de effektgränser som för närvarande finns för undantag från skatteplikt för egenproduktion av el, samt för skattenedsättning i form av avdrag, är väl avvägda och utskottet är inte berett att nu tillstyrka motionsförslaget om att avskaffa effektgränserna.

Motionsförslaget om förändrade effektgränser avstyrks därmed.

När det gäller frågan om skattebefrielse för bioolja vill utskottet understryka att det är angeläget att skattereglerna är hållbara och försvarbara i

ett EU-rättsligt perspektiv. Ett otillåtet statsstöd medför en risk för att de företag som tagit emot stödet blir retroaktivt återbetalningsskyldiga. Regeringen har gjort bedömningen att det inte är möjligt att få ett förnyat godkännande enligt EU:s statsstödsregelverk för skattebefrielser för bl.a. biooljor.

Utskottet delar regeringens bedömning och är inte berett att tillstyrka förslag om att återinföra skattebefrielse för biooljor. Motionsförslaget avstyrks därför.

Sverige ingår i ett frihandelsområde och har dessutom ingått bindande bi- och multilaterala handelsavtal med andra länder, vilket gör det komplicerat att ensidigt fatta beslut om att införa skatter som är kopplade till vissa produktionsförhållanden. Regeringen har låtit utreda och utvärdera Sveriges arbete med att få till stånd en mer ansvarsfull och minskad antibiotikaanvändning i djurhållningen globalt. I uppdraget ingick även att vid behov föreslå åtgärder för att effektivisera och utveckla arbetet. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Mot denna bakgrund är utskottet inte berett att tillstyrka motionsförslag om att införa en skatt på antibiotikabehandling av djur. Motionsförslaget avstyrks därför.

Höjd skatt på alkohol och tobak

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att höja skatten på alkohol och tobak.

Motionsförslagen om att avslå förslaget och om en utredning av en differentierad alkoholskatt avstyrks.

Propositionen

Proposition 2021/22:245 Höjd skatt på alkohol och tobak

Den 25 maj 2022 lämnade regeringen förslag om att skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktoak, snus, tuggtoak och övrig toak höjs med ca 3 procent utöver omräkningen med hänsyn till förändringen i KPI den 1 januari 2023, och med ytterligare ca 1 procent utöver omräkningen den 1 januari 2024. Vidare föreslås att skatten på e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter höjs med ca 1 procent den 1 januari 2024. I propositionen föreslår regeringen också att skatten på öl, vin, andra jästa drycker än vin eller öl samt mellanklassprodukter höjs med ca 5 procent den 1 januari 2023 och med ytterligare ca 8 procent den 1 januari 2024. Vidare föreslås att skatten på etylalkohol (sprit) höjs med ca 1 procent den 1 januari 2023 och med ytterligare ca 1 procent den 1 januari 2024.

Information om beredningen

Propositionen hänvisades den 22 maj 2022 till skatteutskottet för beredning. Enligt 11 kap. 15 § riksdagsordningen ska ett ärende avgöras under den valperiod då det har väckts. Riksdagen får dock besluta att behandlingen får skjutas upp till det första riksmötet i nästa valperiod. Riksdagens beslut fattas på förslag av det beredande utskottet.

Riksdagen beslutade i enlighet med skatteutskottets förslag att beredningen av förslaget om höjd skatt på alkohol och tobak och de motioner som väckts med anledning av det skulle skjutas upp till riksmötet 2022/23 (bet. 2021/22:SkU33, prot. 2021/22:127). Eftersom förslaget har effekter på statens budget överlämnade skatteutskottet genom ett beslut den 6 oktober 2022 beredningen till finansutskottet, som nu bereder förslaget i ärendet om statens budget för 2023 (skatteutskottets prot. 2022/23:2).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:4773 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 1 föreslår motionärerna att propositionen avslås. I yrkande 2 föreslår motionärerna ett tillkännagivande till regeringen om att konsekvenserna av en differentierad alkoholskatt för småskalig alkoholproduktion behöver utredas.

I kommittémotion 2021/22:4772 av Niklas Wykman m.fl. (M) föreslås att propositionen avslås.

I motion 2021/22:4774 av Helena Vilhelmsson och Per Åsling (båda C) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag på hur Sverige genom EU:s direktiv 92/83/EEG kan differentiera alkoholskatten för små producenter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot de föreslagna höjningarna av skatten på alkohol och tobak. Utskottet är inte berett att nu ställa sig bakom förslag till regeringen om att differentiera alkoholskatten för små producenter.

Regeringens förslag tillstyrks och motionsförslagen avstyrks.

Höjd mervärdesskatt på vissa reparationer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att mervärdesskatten på vissa reparationer bör höjas från 6 procent till 12 procent.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V) och 4 (MP).

Propositionen

Regeringen gör bedömningen att mervärdesskatten på reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne bör höjas från 6 procent till 12 procent. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 april 2023.

Som skäl anför regeringen följande. Den 1 januari 2017 sänktes mervärdesskattesatsen för reparationer av cyklar med tramp- eller vevanordning, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne från 25 procent till 12 procent. Den 1 juli 2022 sänktes skattesatsen ytterligare, från 12 procent till 6 procent. Mervärdesskatten är en effektiv skatt och bör värnas som intäktskälla för staten. För att skapa större enhetlighet i mervärdesskattesystemet anser regeringen att mervärdesskatten för reparationer av cyklar med tramp- eller vevanordning, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne bör höjas från 6 procent till 12 procent. Genom att höja mervärdesskattesatsen från 6 till 12 procent behandlas dessa tjänster mer likt varor och tjänster som beskattas med normalskattesatsen.

Motionerna

I partimotion 2022/23:2074 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del avvisar Socialdemokraterna regeringens förslag.

I partimotion 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del avvisar Vänsterpartiet regeringens förslag.

Miljöpartiet anför att för att upprätthålla omställningstrycket i samhället behöver vissa miljöskatter vara på plats. Miljöpartiet har därför för avsikt att behålla de tidigare miljöskatterna och införa nya. Därför avvisar Miljöpartiet i partimotion 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del regeringens förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser liksom regeringen att mervärdesskatten är en effektiv skatt och bör värnas som intäktskälla för staten. Utgångspunkten bör vara en enhetlig mervärdesskatt och utskottet delar därför regeringens bedömning att mervärdesskatten på reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne bör höjas från 6 procent till 12 procent. Motionsförslagen avstyrks därmed.

Höjd omsättningsgräns för mervärdesskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en höjd omsättningsgräns för mervärdesskatt.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Bakgrund

Höjd omsättningsgräns för befrielse från mervärdesskatt

Regeringen lämnade i februari 2022 i proposition 2021/22:110 Höjd omsättningsgräns för befrielse från mervärdesskatt förslag om att omsättningsgränsen för befrielse från mervärdesskatt höjs från 30 000 kronor till 80 000 kronor per beskattningsår. Förslaget medförde att företag med en omsättning på högst 80 000 kronor inte längre behöver vara registrerade för att deklarerat mervärdesskatt. Förslaget syftar till att förenkla för mindre företag och andra aktörer med liten verksamhet och medförde ändringar i mervärdesskattelagen (1994:200).

Utskottet tillstyrkte regeringens förslag och riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (bet. 2021/22:SkU22, rskr. 2021/22:266). Lagändringen trädde i kraft den 1 juli 2022.

Regler för redovisning och bokföring

Regeringen gav i december 2019 en utredning i uppdrag att utreda förenklade skatteregler för att underlätta och främja egenföretagare (dir. 2019:102). Syftet med översynen var att göra det mindre komplicerat att starta och driva enskild näringsverksamhet och samtidigt underlätta för den skattskyldige att göra rätt och undvika oavsiktliga fel. Utredaren skulle bl.a. om det var möjligt med hänsyn till förutsättningarna i mervärdesskattedirektivet, för att kraftigt förenkla beskattningen och regelverket, lämna ett förslag till ett frivilligt system där även mervärdesbeskattningen bestäms schablonmässigt för de näringsidkare som tillämpar alternativet där inkomstbeskattningen bestäms schablonmässigt. Utredaren var emellertid förhindrad enligt utredningsdirektiven att lämna förslag på höjd omsättningsgräns.

Utredningen lämnade den 2 september 2020 sina förslag i SOU 2020:50 Enklare skatteregler för enskilda näringsidkare, som för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Motionen

I partimotion 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 5 och 6 i denna del anför motionärerna att de vill att regeringen skyndsamt analyserar och tar fram förslag om en höjd omsättningsgräns för mervärdesskatteplikt. Denna bör sättas till 150 000 kronor om det inte framkommer starka skäl som talar för att

en annan nivå bör väljas. Vidare bör regeringen analysera och ta fram förslag om kraftigt förenklade regler för redovisning och bokföring för företag i det aktuella omsättningsintervallet.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har låtit utreda förenklade skatteregler för egenföretagare. Utredningens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Utskottet anser inte beredningen av utredningens förslag ska föregripas och avstyrker motionsförslaget om förenklade regler för redovisning m.m. för företag med inkomster under 150 000 kronor.

Utskottet har nyligen tillstyrkt förslag om höjd omsättningsgräns för befrielse från mervärdesskatt och anser inte nu att omsättningsgränsen bör höjas. Motionsförslaget avstyrks.

Stärkta förutsättningar för kontroll i F-skattesystemet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om ändrade förutsättningar för kontroll i F-skattesystemet.

Jämför avvikande mening 1 (S).

Bakgrund

Regeringen gav i november 2017 en särskild utredare i uppdrag att se över F-skattesystemet och analysera effekterna i vissa avseenden av bestämmelsernas utformning och tillämpning. Syftet med översynen är bl.a. att bekämpa skattefusk och skatteundandragande.

Utredarens uppdrag var bl.a. att

- analysera om utformningen av bestämmelserna gjorde att F-skattesystemet kunde missbrukas för att undgå skatter eller avgifter och, om det bedömdes lämpligt, föreslå författningsändringar i syfte att bekämpa skattefusk och skatteundandragande,
- analysera om det fanns behov av åtgärder för att underlätta och förbättra Skatteverkets uppföljning av företag som är godkända för F-skatt, t.ex. F-skatt på prov eller tidsbegränsade godkännanden för F-skatt, och föreslå författningsändringar om det bedömdes lämpligt,
- analysera om och på vilket sätt utformningen av F-skattesystemet inverkar på villkoren för att starta, driva och utveckla företag och, om det bedömdes lämpligt, föreslå författningsändringar,

- analysera om det förekom ett missbruk av F-skattesystemet för att kringgå bestämmelserna om skyddsregler för arbetstagare och, om det bedömdes lämpligt, föreslå författningsändringar.

I ett delbetänkande, som skulle lämnas senast den 15 juni 2018, skulle utredaren lämna en analys av om och i vilken utsträckning F-skattesystemet uppfattas leda till att de som egentligen är anställda anlitas som näringsidkare, s.k. falska egenföretagare.

Utredaren lämnade den 3 juni 2019 sina förslag i slutbetänkandet SOU 2019:31 F-skattesystemet – en översyn. Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Motionen

Socialdemokraterna föreslår i partimotion 2022/23:2074 av Magdalena Andersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att Skatteverket bör få bättre rättsliga förutsättningar att på ett mer effektivt sätt följa upp dem som har godkänts för F-skatt. I vissa fall bör godkännande för F-skatt därför kunna tidsbegränsas, högre krav på skötsamhet bör kunna ställas och myndigheten bör få utökade möjligheter att återkalla ett godkännande vid brister och missbruk. Förändringarna bedöms inte ha någon signifikant offentligfinansiell effekt och bör träda i kraft den 1 oktober 2023.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att frågor som om bl.a. utformningen av bestämmelserna om godkännande för F-skatt möjliggör att F-skattesystemet kan missbrukas för att undgå skatter eller avgifter, om det finns behov av åtgärder för att förbättra Skatteverkets uppföljning av företag som är godkända för F-skatt och om det finns behov av att införa en möjlighet att vägra eller återkalla ett godkännande för F-skatt vid bl.a. kriminalitet nyligen har setts över av F-skattutredningen, som i juni 2019 överlämnade sitt slutbetänkande F-skattesystemet – en översyn. Utredningens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet finner inte skäl att föregripa beredningen av utredningens förslag. Utskottet avstyrker därmed motionsförslaget.

Nya krav på betaltjänstleverantörer att lämna uppgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det bör införas en skyldighet för betaltjänstleverantörer att dokumentera och rapportera uppgifter om gränsöverskridande betalningstransaktioner till Skatteverket.

Propositionen

Det bör enligt regeringen införas en skyldighet för betaltjänstleverantörer att dokumentera och rapportera uppgifter om gränsöverskridande betalningstransaktioner till Skatteverket.

Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2024.

Regeringen anför bl.a. följande som skäl sin bedömning. Under våren 2020 beslutades inom EU ett nytt direktiv inom mervärdesskatteområdet samt tillhörande förordning om administrativt samarbete som avser åtgärder för att stärka det administrativa samarbetet för att bekämpa mervärdesskattebedrägeri. Direktivet och förordningen ska börja tillämpas den 1 januari 2024. Regeringen beslutade den 22 oktober 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att analysera och lämna förslag till vilka författningsändringar som behövs för att genomföra direktivet i svensk rätt och för att anpassa svensk rätt till förordningen samt analysera om det behöver införas några ytterligare sanktioner. Utredningen redovisade sitt uppdrag den 31 maj 2022 i betänkandet SOU 2022:25 Nya krav på betaltjänstleverantörer att lämna uppgifter. Betänkandet har remissbehandlats. Författningsändringar behövs för att genomföra direktivet och anpassa svensk rätt till förordningen. Regeringen avser att återkomma till riksdagen under våren 2023 med ett förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det behövs författningsändringar för att genomföra mervärdesskattedirektivet och anpassa svensk rätt till förordning (EU) 904/2010 om administrativt samarbete. Det bör därför införas en skyldighet för betaltjänstleverantörer att dokumentera och rapportera uppgifter om gränsöverskridande betalningstransaktioner till Skatteverket.

Utvärderingen av utjämningsordningen med Danmark

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att tillkännagivandet om att utvärdera utjämningsordningen med Danmark är slutbehandlat.

Propositionen

Riksdagen tillkännagav våren 2012 för regeringen det som anfördes i reservation 15 under punkt 16 om Öresundsavtalet (bet. 2011/12:SkU13 res. 15 punkt 16, rskr. 2011/12:170). Av tillkännagivandet följer att skatteavtalet med Danmark måste förhandlas om för att förbättra balansen mellan bosättningskommun och arbetskommun vid beskattning av gränspendlare i Öresundsregionen (bet. 2011/12:SkU13 s. 65 och 66). För att möjliggöra ett ställningstagande i frågan pågår ett gemensamt arbete med Danmark för att utvärdera den utjämningsordning som finns i 2003 års avtal mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor, det s.k. Öresundsavtalet, se lagen (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna, bilaga 4. Under mars 2020 tog regeringen kontakt med den danska regeringen för att förbereda en eventuell omförhandling av Öresundsavtalet och under hösten 2021 återupptogs arbetet. Behovet av att utvidga utjämningsordningens omfattning har lyfts från den svenska regeringens sida. Frågan ingår nu som en del i ett förslag om en vidare översyn av 2003 års avtal. Ett nytt avtal kan skapa förutsättningar för att förbättra balansen mellan bosättningskommun och arbetskommun, vilket bedöms kunna bidra till en fortsatt integration och regionförstoring som är bra för näringsliv, forskning och tillväxt i både Sverige och Danmark.

Eftersom omförhandling av Öresundsavtalet är kärnan i tillkännagivandet och också ingår som en del av den pågående förhandlingen anses tillkännagivandet därmed slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att tillkännagivandet om att utvärdera utjämningsordningen med Danmark nu är slutbehandlat.

Lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens lagförslag. Motionsförslaget om en ändrad tillämpningstidpunkt avstyrks.

Jämför avvikande mening (C).

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag som lämnats i proposition 2022/23:15 Förstärkt skattereduktion för installation av solceller. I propositionen föreslås en höjd subventionsgrad för solceller inom ramen för skattereduktionen för installation av grön teknik. Subventionsgraden höjs från 15 procent till 20 procent.

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2023 och tillämpas på installationer som har betalats efter den 31 december 2022.

Motionen

Centerpartiet yrkar i sin kommittémotion 2022/23:2284 av Martin Ådahl och Rickard Nordin att ändringsförslaget i lagen (2020:1066) om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik ska ändras med den ändringen att lagen ska tillämpas första gången på utbetalning som avser sådan installation som har slutbetalats efter den 31 december 2022. Eftersom det varit stora väntetider i branschen på komponenter finns det en stor mängd installationer som kommer att spänna över årsskiftet. Med tanke på att regeringen nu höjer skattereduktionen finns det därför en stor mängd planerade och påbörjade installationer där köparen vill, har börjat eller kommer att dra sig ur, för att återkomma efter årsskiftet till en högre stödnivå.

Utskottets ställningstagande

Regeringens lagförslag och motionärernas yrkande om lagändring i kommittémotion 2022/23:2284 av Martin Ådahl och Rickard Nordin har behandlats i sak genom det ställningstagande som redovisats i det tidigare avsnittet om förstärkt skattereduktion för installation av solceller. Utskottet tillstyrker att riksdagen antar regeringens lagförslag och avstyrker motionsförslaget.

Offentliga sektorns skatteintäkter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens inkomstberäkning för 2023 och preliminära inkomstberäkningar för 2024 och 2025 och avstyrker motionsförslagen om att godkänna Socialdemokraternas, Vänsterpartiets, Centerpartiets respektive Miljöpartiets inkomstberäkningar.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkterna 4 och 5) att riksdagen godkänner den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2023 som regeringen redovisar och de preliminära inkomstberäkningar som regeringen redovisar för 2024 och 2025.

Motionerna

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina partimotioner att riksdagen godkänner den inkomstberäkning som redovisas i respektive motion. Sådana yrkanden framställs i partimotionerna 2022/23:2074 av Magdalena Andersson m.fl. (S) yrkandena 3 och 4, 2022/23:1299 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkandena 5 och 6, 2022/23:2180 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 5 och 6 och 2022/23:2275 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 3 och 4.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i de föregående avsnitten tillstyrkt regeringens förslag och godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat. Utskottet tillstyrker att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2023 och de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2024 och 2025 godkänns. Oppositionspartiernas inkomstberäkningar avstyrks.

Stockholm den 8 december 2022

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Per Söderlund (SD), Boriana Åberg (M), Hanna Westerén (S), Eric Westroth (SD), Patrik Björck (S), Fredrik Ahlstedt (M), Ida Ekeröth Clausson (S), David Lång (SD), Mathias Tegnér (S), Marie Nicholson (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Helena Lindahl (C), Yasmine Eriksson (SD), Cecilia Rönn (L) och Marielle Lahti (MP).

Avvikande meningar

1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2023 (S)

Niklas Karlsson (S), Hanna Westerén (S), Patrik Björck (S), Ida Ekeröth Clausson (S) och Mathias Tegnér (S) anför:

I vårt Sverige finansierar vi välfärd och trygghet tillsammans. För att bygga vårt Sverige bättre, behöver vi en stabil och långsiktig finansiering av våra gemensamma åtaganden och förstärkningen av försvaret behöver bäras rättvist. Steg för steg vill vi öka legitimiteten i skattesystemet genom att säkerställa att välfärden och tryggheten finansieras efter bärkraft, samtidigt som vi försvårar för skattefusk och skatteundandragande.

Skattesystemet ska vara enhetligt, neutralt och likformigt med så få undantag och särregler som möjligt samt beakta hur de med de högsta inkomsterna och tillgångarna kan bidra mer till den generella välfärden, vilket ökar skattesystemets legitimitet. För att långsiktigt säkra finansieringen av välfärden och våra gemensamma åtaganden vill vi Socialdemokrater se en politiskt bred skattereform.

I maj fanns det en majoritet för ett reformerat reseavdrag för att göra det enklare och färdmedelsneutralt och för att det ska vara anpassat för att människor ska kunna bo och jobba i hela landet. Reformeringen av avdragets utformning hade behövt följas av en förstärkning av ersättningarna i budgeten, där vi hade velat höja den övre avståndsgränsen i systemet från 80 till 120 kilometer och höja schablonbeloppet från motsvarande 18 kronor och 50 öre till 25 kronor per mil.

Socialdemokraterna står fast vid att den nya, reformerade skattereduktionen för arbetsresor ska genomföras i enlighet med riksdagens tidigare beslut. Vi föreslår att propositionen Bibehållet reseavdrag med vissa förstärkningar för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor avslås. Regeringen bör skyndsamt återkomma med förslag om att höja den övre avståndsgränsen och förstärka kilometersatsen och schablonbeloppen i det avstånds- och färdmedelsneutrala reseavdraget samt återkomma med förslag om hur skattefelet i reseavdraget kan minska.

För att öka takten i energieffektiviseringen vill Socialdemokraterna höja subventionsgraden inom ramen för rotavdraget för tjänster som bidrar till energieffektivisering. Vi föreslår att energieffektiviserande tjänster får en höjd subventionsgrad till 50 procent, samtidigt som subventionsgraden sänks för övriga rotarbeten och för installation av solceller i det gröna avdraget.

Socialdemokraterna anser inte att det är rätt prioritering att låta indexeringen av skiktgränsen för höginkomsttagare slå igenom fullt ut. Vi föreslår därför att uppräkningsgränsen för 2023 pausas. Vidare föreslår vi att skatteflyktan för personer med sjuk- och aktivitetsersättning sluts.

Socialdemokraterna föreslår vidare att inlösenaktier, inlösenrätter och säljrätter som tilldelas i inlösen- och återköpsförfaranden behandlas som utdelning vid tilldelningen för att minska möjligheten för utländska aktieägare att genom skatteplanering undvika svensk källskatt på utdelning. De skattemässiga skillnader som har funnits vid kontant utdelning och inlösen- och återköpsförfaranden undanröjs genom förslaget. För att inköpsrätter ska behandlas på samma sätt som inlösenaktier, inlösenrätter och säljrätter föreslår Socialdemokraterna också att inköpsrätter behandlas som utdelning. Ändringen bör träda i kraft den 1 januari 2023.

Vidare föreslår Socialdemokraterna att regeringen ska återkomma med förslag på utformning av en ny beredskapsskatt, där ett första steg är att titta på 3:12-reglerna inför 2024. Beredskapsskatten ska betalas av de som har störst bärkraft. Den ska vara enkel att betala och administrera, svår att skatteplanera runt och bidra till finansiering av försvaret på ca 68 miljarder kronor. Ändringen bör träda i kraft den 1 januari 2025.

Socialdemokraterna avvisar regeringens förslag om en tillfälligt sänkt skatt på drivmedel eftersom vi anser att förslaget är otillräckligt för att stötta hushållen. Vi tillstyrker dock förslaget som avser sänkt skatt på bränsle i viss värmeproduktion.

Socialdemokraterna redovisar i sin partimotion en intäktsförstärkning för 2023 och 2024 i enlighet med den beräkning som redovisades i regeringens budgetproposition för 2022 med en införd BNP-indexering av kemikalieskatten.

Socialdemokraterna avvisar regeringens förslag om höjd mervärdesskatt på vissa reparationer.

Socialdemokraterna föreslår att Skatteverket bör få bättre rättsliga förutsättningar att på ett mer effektivt sätt följa upp dem som har godkänts för F-skatt.

Med detta föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Socialdemokraternas förslag. Vi står bakom den inkomstberäkning och den preliminära inkomstberäkning som redovisas i partimotion 2022/23:2074. Riksdagen bör bifalla yrkandena 3 och 4 i partimotion 2022/23:2074, yrkandena 1-4 i kommittémotion 2022/23:2288 och yrkandena i kommittémotionerna 2022/23:2283 och 2022/23:2289.

2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2023 (V)

Ilona Szatmári Waldau (V) anför:

Vänsterpartiet presenterar i sin budgetmotion en inriktning mot full sysselsättning och ekonomisk jämlikhet. Bördorna av de snabba pris-höjningarna måste fördelas rättvist med särskild hänsyn till de hushåll som har små marginaler. Samtidigt måste klimatomställningsarbetet accelereras betydligt för att vi ska nå våra klimatmål. Samhället behöver förnya sitt åtagande att säkerställa en god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor för de som

söker sig till förskolan, sjukvården, skolan och äldreomsorgen och för de som redan arbetar där.

Den svenska skattedebatten har präglats av ett tydligt fokus på att sänka skatten på arbetsinkomster, framför allt på de högsta inkomsterna. En viktig skatteprincip bör vara att lika inkomster ska beskattas lika. Denna princip slogs sönder av den borgerliga regeringen i och med införandet av de olika jobbsskatteavdragen detta eftersom jobbsskatteavdragen endast omfattar arbetsinkomster. Vänsterpartiet avvisar förslaget om förstärkt jobbsskatteavdrag för personer över 65 år som arbetar och anser att jobbsskatteavdraget ska trappas av på inkomster över 43 000 kronor per månad.

Vänsterpartiet föreslår att skattekllyftan sluts för alla inkomster, t.ex. sjuk- och rehabiliteringspenning, a-kassa och föräldraförsäkring. Detta innebär sänkt skatt för grupper med små ekonomiska marginaler.

På grund av den höga inflationen räknas skiktgränserna upp med drygt 10 procentenheter, vilket höjer gränsen för statlig inkomstskatt från ca 46 200 kronor i månaden till ca 51 150 kronor i månaden. I den nuvarande ekonomiska situationen menar Vänsterpartiet att ett sådant förfarande är orimligt. För det första kommer inga normala löntagare att få löneökningar på 10 procent. För det andra menar vi att det är orimligt att lägga 13 miljarder kronor på skattesänkningar för höginkomsttagare i ett läge när välfärden saknar stora resurser. Vänsterpartiet föreslår därför att brytpunkten för statlig inkomstskatt tillfälligt behålls oförändrad på 2022 års nivå och att det införs en ny skatt på inkomster över 62 000 kronor i månaden.

Vänsterpartiet anser att Sverige ska följa det klimatpolitiska ramverk som med bred majoritet antogs av Sveriges riksdag 2017. Utsläppen från vägtrafiken minskar inte tillräckligt snabbt för att klimatmålen ska nås. Ett avståndsbaserat och färdmedelsneutralt reseavdrag är ett effektivt styrmedel för att sänka växthusgasutsläppen vid arbetspendling. Den nya högerkonservativa regeringen väljer att behålla det nuvarande reseavdraget och dessutom kraftigt höja avdraget per mil endast för arbetsresor med egen bil. Bilisterna gynnas på bekostnad av alla de som skulle ha fått ersättning för resor med buss, tåg, taxi eller cykel. Mot denna bakgrund anser Vänsterpartiet att förslaget bör avslås.

Vänsterpartiet beklagar därmed att regeringen väljer att behålla det nuvarande reseavdraget i stället för att ersätta det med en färdmedelsneutral avståndsbaserad skattereduktion. Vänsterpartiet är inte emot den höjda ersättningen för resor till och från jobbet, men anser att den bör vara färdmedelsneutral. Vänsterpartiet säger ja till skattelättnad för arbetsresor med avståndsbaserat och färdmedelsneutralt reseavdrag. Ett avståndsbaserat och färdmedelsneutralt reseavdrag är ett effektivt styrmedel för att sänka växthusgasutsläppen vid arbetspendling. Vänsterpartiet har även förslag på förändringar av systemet med den färdmedelsneutrala avståndsbaserade skattereduktionen.

Jag och mitt parti anser att höjningen av kilometersatsen bara ska gälla för glesbygden och så länge det inte finns en utbyggd infrastruktur som alternativ

till fossilbilen. Systemet för reseavdrag bör utredas och justeras i linje med propositionen Skattelättnader för arbetsresor – ett enklare och färdmedels-neutralt system så att det bättre kan ta hänsyn till kostnader och behov på landsbygden.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag till avskaffad avfalls-förbränningsskatt.

Vänsterpartiet avvisar också regeringens förslag om en tillfälligt sänkt skatt på drivmedel och sänkt skatt på bränslen i viss värmeproduktion.

Regeringens förslag om sänkt bensin- och dieselskatt motverkar den gröna omställningen. Det är angeläget att styrmedel utformas för att minska klyftor mellan stad och landsbygd och att det vid behov införs kompensatoriska åtgärder för att beakta rättviseperspektivet. Förslaget avvisas därför.

Vänsterpartiet avvisar regeringens bedömning att den tillfälligt utökade nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel som används i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet bör förlängas.

För att möta en ökad elektrifiering av vägtrafiken med stärkt regional rättvisa anser vi det angeläget att arbetet med en reform av vägtrafik-beskattnings inleds redan nu.

En differentierad vägbeskattnings ger förutsättningar för låg eller helt slopad vägs-katt på landsbygden där alternativ till bil saknas och hög vägs-katt i storstäder med tillgång till kollektivtrafik.

Vänsterpartiet har under lång tid förespråkat en avståndsbaserad skatt på tunga lastbilar som ska vara möjlig att differentiera. Förutom klimatnyttan med en sådan beskattnings ser vi stora vinster med att svenska och utländska lastbilar skulle kunna beskattas på lika villkor och att myndigheter skulle ges bättre möjligheter, genom ett automatiserat avläsningsbart system, att upptäcka den illegala lastbilstrafiken.

Vänsterpartiet vill se en progressiv flygs-katt som innebär att resenärerna betalar mer skatt ju mer de flyger.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om höjd mervärdesskatt på vissa reparationer.

Vänsterpartiet anser inte att hushållsnära tjänster ska skattesubventioneras. Riksrevisionen visar att 40 procent av det totala rutavdragsbeloppet 2017 gick till den tiondel av befolkningen som har de högsta inkomsterna. Det innebär i praktiken att låg- och medelinkomsttagare subventionerar höginkomsttagares städhjälp. Vänsterpartiet föreslår därför att rutavdraget avskaffas. Av samma skäl föreslår vi att rotavdraget behålls under en fyraårsperiod som en konjunkturåtgärd (med sänkt tak) men att det avskaffas som en permanent skattesubvention.

Vänsterpartiet föreslår en skattereduktion för avgiften till fackförening.

Vänsterpartiet ser behov av en genomgripande skattereform som utjämnar de ekonomiska och regionala klyftorna och främjar hållbart resursutnyttjande med låg miljö- och klimatpåverkan i enlighet med våra klimat- och miljömål.

Vänsterpartiet föreslår att ränteavdragen trappas ned med 5 procentenheter under en treårsperiod. Nedtrappningen ska tidigast börja 2025 eftersom många hushåll i dagsläget är pressade av stigande räntekostnader och hög inflation.

Den huvudsakliga effekten av reformen av de s.k. 3:12-reglerna 2006 blev en omfattande inkomstomvandling för höginkomsttagare och ökade möjligheter till skatteplanering för dem som tjänar mest. Vänsterpartiet föreslår därför att skattesatsen på utdelningar och kapitalvinster från fåmansbolag beskattas med 30 procent och att utdelningsutrymmet begränsas genom att gränobeloppet och det lönebaserade utrymmet sänks. Vidare föreslår Vänsterpartiet att det sparade utdelningsutrymmet begränsas genom en tioårsspärr och att uppräkningsräntan sänks.

Regeringen gjorde under 2021 bedömningen att beskattningen av investeringssparkontot (ISK) resulterade i ett skattebortfall om 72 miljarder kronor jämfört med om tillgångarna hade beskattats med den vanliga kapitalinkomstskatten om 30 procent. Vänsterpartiet föreslår därför att det införs ett tak för sparande på ISK om 2 miljoner kronor. Sparande utöver taket ska beskattas med den vanliga skatten på kapitalinkomster.

I dag finns ett sammelsurium av regler för att gynna olika former av kapitaläggande. Vänsterpartiet föreslår därför ett första steg mot en mer enhetlig kapitalbeskattning genom att utdelning och kapitalvinst från onoterade aktier beskattas med 30 procent.

Vänsterpartiet föreslår vidare att det i likhet med i många andra OECD-länder ska införas en arvs- och gåvoskatt i Sverige. Skatten ska utformas så att den drar in 1 procent av det årliga arvs- och gåvoflödet men ha ett ganska stort fribelopp så att bl.a. vanliga hushåll som äger sin bostad inte drabbas.

Vänsterpartiet föreslår också att den kommunala fastighetsavgiften ska kompletteras med en statlig fastighetsskatt. Skatten ska tas ut med 1,5 procent på den del av taxeringsvärdet som överstiger 5 miljoner kronor och med 2,5 procent på den del av taxeringsvärdet som överstiger 7 miljoner kronor. Dagens begränsningsregel, som innebär att pensionärer inte ska behöva betala mer än 4 procent av sin inkomst i avgift, ska utökas till att omfatta alla.

Med detta föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Vänsterpartiets förslag. Jag står bakom den inkomstberäkning och den preliminära inkomstberäkning som redovisas i partimotion 2022/23:1299. Riksdagen bör bifalla partimotion 2022/23:1299 yrkandena 5 och 6 och yrkandet i kommittémotion 2022/23:2285 och i kommittémotion 2022/23:2286.

3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2023 (C)

Helena Lindahl (C) anför:

Sverige står inför svåra ekonomiska tider. Priser, räntor och arbetslöshet stiger. Allt fler får det allt svårare att ha råd att betala räkningar och att tanka bilen. Samtidigt fortsätter världens utsläpp att öka. I detta allvarliga läge krävs att politiken fokuserar på det som är viktigt på riktigt: på att fler ska kunna få eller

behålla ett jobb, på att klara klimatomställningen och på att ge människor i hela landet möjlighet att klara hushållsekonomin.

Centerpartiet välkomnar förslaget om sänkt skatt för personer över 65 år som arbetar. Situationen vid oförändrade regler, där de aktuella personerna fått höjd skatt om de fortsatt att arbeta, hade varit orimlig.

Centerpartiet föreslår att reseavdraget ersätts med en avståndsbasead och färdmedelsneutral skattereduktion. Efter det att regeringen valt att inte gå vidare med det nya reseavdraget, och i det ekonomisk-politiska läge som Sverige befinner sig i, prioriterar Centerpartiet att stötta människor på landsbygden som är beroende av bilen. Av den anledningen föreslår Centerpartiet att milersättningen inom dagens system för reseavdrag höjs, men enbart för människor som inte bor i storstäder.

Centerpartiet föreslår att förslaget om höjt avdrag för arbetsresor i propositionen Bibehållet reseavdrag med vissa förstärkningar för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor (prop. 2022/23:18) avslås.

Centerpartiet delar regeringens bild av att det är önskvärt att fler installerar solceller men inte regeringens bedömning att det är prioriterat att ytterligare höja nivån. Centerpartiet avvisar propositionen och föreslår i stället att reduktionen utvidgas ytterligare, i syfte att bidra till att lösa ett antal klimat- och miljörelaterade problem på ett effektivt sätt.

Centerpartiet anför vidare att förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik måste ändras så att lagen ska tillämpas första gången på utbetalning som avser sådan installation som har slutbetalats efter den 31 december 2022. Eftersom det har varit långa väntetider i branschen på komponenter finns det en stor mängd installationer som kommer att spänna över årsskiftet. Med tanke på att regeringen nu höjer skattereduktionen finns det därför en stor mängd planerade och påbörjade installationer där köparen vill, har börjat eller kommer att dra sig ur, för att återkomma efter årsskiftet till en högre stödnivå.

Centerpartiet välkomnar förslaget om tillfällig skattefrihet för förmån av laddel på arbetsplatsen eftersom det på ett effektivt sätt undanröjer administrativa hinder för ökad elektrifiering av den svenska fordonsflottan.

Avgörande för att dämpa de höga elpriser som väntas i vinter är, förutom att maximera elproduktionen, att minska efterfrågan på el. Det sker enklast genom energieffektivisering. Skatteverket bör ges i uppdrag att ta fram en lista på åtgärder utöver nyinstallation av värmepumpar i hus som idag värms med direktverkande el som bör berättiga till skattereduktion.

Kravet om att reduktion för installation av system för lagring enbart beviljas för sådana installationer som avser lagring av egenproducerad el bör tas bort. Även lagring av sådan elenergi som inte är egenproducerad kan bidra till att förbättra effektbalansen och bidra till en jämnare belastning på elnäten.

Utöver ovan nämnda åtgärder finns ett flertal viktiga åtgärder där ett utökat grönt avdrag skulle kunna bidra till ökad resurseffektivitet, minskad elförbrukning eller lägre drivmedelskostnader. Centerpartiet vill därför även

utvidga avdraget till vattensåla produkter, smarta hem-applikationer, solvärme, samt konvertering av bilar till gas eller etanol.

Det är av stor vikt för ett samhälle att ha ett regelsystem som underlättar generationsskiften och andra ägarskiften i fråga om företag. Centerpartiet föreslår därför att ett nytt stickårssystem ska införas. Systemet ska vara offentligfinansiellt neutralt och tentativt baserat på 70 procent av 1996 års taxeringsvärde från den 1 januari 2024.

Centerpartiet föreslår en ändrad ordning vid redovisningen av de skattemässiga justeringarna så att räntefördelningen flyttas ned. Vi föreslår också att regelsystemet om negativ räntefördelning och reglerna om särskild post ska slopas samt att räntefördelningen ska baseras på nettotillgångarna vid utgången av beskattningsåret.

Vi föreslår vidare ett förenklat skogsavdrag och en förenklad återföring av skogsavdrag. Skogsavdragsreglerna, som ska förhindra beskattning av kapitaluttag, ger snabbare skogsavdrag vid rationaliseringsförvärv än vid vanliga förvärv. Ett borttagande av begreppet rationaliseringsförvärv i reglerna om skogsavdrag ger en betydande förenkling och stämmer väl överens med syftet bakom reglerna, att inte beskatta kapitaluttag.

Centerpartiet avvisar regeringens förslag om avskaffad avfallsförbränningskatt. Det finns ett flertal åtgärder som skulle förbättra skatten, samtidigt som utsläppen minskar och cirkulariteten ökar. En översyn bör göras omgående för att förbättra skattens funktionssätt.

Centerpartiet avvisar också regeringens förslag om slopad koldioxidskatt på bränsle i kraftvärme- och värmeverk inom EU ETS. Skattebefrielsen skulle inte gynna ambitionen att öka kraftvärmeproduktionen, eftersom skattemotivationen mellan bränsle för kraftvärmeproduktion och värmeproduktion upprätthålls.

Centerpartiet anser att det, inte minst mot bakgrund av det ansträngda effektläget i södra Sverige, var olyckligt att bioolja påfördes full skatt och föreslår att skattebefrielsen för vissa biobränslen för uppvärmning återinförs.

Centerpartiet avvisar förslaget om tillfälligt sänkt skatt på bensin och diesel och följdändringar för lågbeskattad olja. Det är primärt hushåll på landsbygden som är beroende av bilen som i första hand bör kompenseras.

Centerpartiet föreslår att nedsättningen av skatten på diesel som används inom jord-, skogs- och vattenbruk ska permanentas.

För att påskynda omställningen till förnybar energianvändning och för att bidra till finansiering av andra prioriterade reformer föreslår Centerpartiet att nedsättningen av energiskatt på naturgas och gasol avskaffas.

Centerpartiet vill avskaffa effektgränserna för egenproducerad el.

Med detta föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Centerpartiets förslag. Jag står bakom den inkomstberäkning och den preliminära inkomstberäkning som redovisas i partimotion 2022/23:2180. Riksdagen bör bifalla partimotion 2022/23:2180 yrkandena 5 och 6 och yrkandet i kommittémotion

2021/22:4774 och yrkandet i kommittémotion 2022/23:2284 och yrkandena i motionerna 2022/23:2290 och 2022/23:2291.

4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2023 (MP)

Marielle Lahti (MP) anför:

Att Sverige ska klara sina egna klimatmål och respektera de internationella överenskommelser vi slutit är för Miljöpartiet en självklarhet. Att ställa om till ett fossilfritt välfärdssamhälle är ett stort projekt som tar stora resurser i anspråk. Sverige befinner sig just nu i ett ekonomiskt läge med flera utmaningar. I olika delar av samhället är det olika lätt att ställa om. Den som bor i glesbygd, långt ifrån jobb, samhällsservice och snabbbladdare till elbilen ska inte drabbas hårdare när vi lämnar utsläppen bakom oss.

Miljöpartiet föreslår att skattereduktionen för boende i vissa glest befolkade områden utökas från dagens nivå till ca 4 000 kronor per person årligen.

Miljöpartiet föreslår att det färdmedelsneutrala reseavdraget ska genomföras, med de justeringar av ersättningsbelopp och avståndsgränser som föreslogs av riksdagen under 2022. Vidare föreslår Miljöpartiet att förslaget om att avskaffa det avståndsbaseade reseavdrag för arbetsresor som riksdagen beslutat om avslås. Skattereduktionen innebär ett färdmedelsneutralt och mer rättvist system, där också de som pendlar på annat sätt såsom med kollektivtrafik omfattas. Vidare föreslås en ökning av maxavståndet för reseersättning, kilometersats och milersättning i det avståndsbaseade reseavdraget.

Höjningen av brytpunkten för statlig skatt som i normalfallet följer av ett justerat prisbasbelopp ska inte genomföras för 2023. Det innebär att skatten inte sänks för dem som betalar statlig inkomstskatt. För 2024 och därefter genomförs justeringen efter det aktuella årets prisbasbelopp.

Vidare föreslår Miljöpartiet att en högre skiktgräns införs för dem som betalar statlig skatt (värnskatt).

Miljöpartiet anser att den nya skatteklyfta som skapats mellan sjuka och arbetande snarast måste slutas.

Miljöpartiet föreslår att reglerna för skattereduktion för grön teknik (grönt avdrag) ändras, så att även andelsägd förnybar el omfattas. Det skulle underlätta bostadsrättsföreningars, hyresrättshushålls och samfälligheters investeringar i solenergi.

Miljöpartiet vill se ett Sverige som håller ihop. En viktig aspekt av det är att inte låta de ekonomiska klyftorna bli djupare mellan de som har pengar och de som inte har pengar. Miljöpartiet föreslår därför att kapitalskatten höjs från 30 procent till 35 procent.

Miljöpartiet föreslår också att investeringssparkontot ska befrias från beskattning för innehav upp till 50 000 kronor. Vidare föreslås att innehav på investeringssparkontot över 1 miljon kronor får en höjd och progressiv beskattning.

Miljöpartiet föreslår vidare att det införs ett hyberavdrag enligt den modell som föreslogs i budgetpropositionen för 2022.

Miljöpartiet avvisar den föreslagna sänkningen av energiskatten på bensin och diesel och föreslår att skatten återförs till tidigare nivåer.

Miljöpartiet avvisar också de föreslagna sänkningarna av koldioxidskatten i kraftvärme och värmeverk inom EU ETS. För att upprätthålla omställningstrycket i samhället behöver vissa miljöskatter vara på plats och Miljöpartiet har därför för avsikt att behålla de tidigare och införa nya.

Flygskatten dubblas för samtliga avståndskategorier.

En antibiotikaskatt införs på kött för att motverka dagens höga användning av antibiotika. Eftersom den gäller lika för importerat och svenskt kött kommer det att gynna den svenska djurhållningen som har jämförelsevis låga nivåer av antibiotika.

Med detta föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Miljöpartiets förslag. Jag står bakom den inkomstberäkning och den preliminära inkomstberäkning som redovisas i partimotion 2022/23:2275. Riksdagen bör bifalla partimotion 2022/23:2275 yrkandena 3 och 4 och yrkandena i kommittémotionerna 2022/23:2294 och 2022/23:2295.

Särskilt yttrande

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2023 (SD)

Per Söderlund (SD), Eric Westroth (SD), David Lång (SD) och Yasmine Eriksson (SD) anför:

Sverigedemokraterna ställer sig bakom utskottets ställningstaganden i skatteutskottets yttrande till finansutskottet över regeringens budgetproposition. I yttrandet redogörs för den följdmotion (2021/22:4773) som Sverigedemokraterna lämnade under föregående riksmöte med anledning av den dåvarande regeringens förslag om höjd skatt på alkohol och tobak (prop. 2021/22:245 Höjd skatt på alkohol och tobak). Vi följer inte upp den motionen eftersom vi inom ramen för finansutskottets behandling av budgeten kommer att ställa oss bakom regeringens budgetproposition.